บทที่ 4
พฤติกรรมการบริโภคหวยใต้ดิน-หวยบนดิน

ในบทนี้จะเป็นการอธิบายรายละเอียดของหวยบนดิน การอธิบายพฤติกรรมการบริโภคหวยใต้ดิน-หวยบนดิน จากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ รวมทั้งการทดสอบแบบจำลองทฤษฎีการเสพติดของ Becker & Murphy

4.1 ข้อเท็จจริงของหวยบนดิน

แต่ก่อนที่จะวิเคราะห์ถึงลักษณะและพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงรายละเอียดของหวยบนดิน ซึ่งเป็นสินค้าตัวใหม่ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับลักษณะของสินค้า เมื่อเทียบกับสินค้าเดิมที่มีอยู่ในตลาดคือ หวยใต้ดิน

สลากแบบเลขท้าย 2 ตัวและ 3 ตัว ได้จัดทำขายในราคา 20 บาท 50 บาท และ 100 บาท มี 3 ประเภท คือ เลขท้าย 2 ตัว (ซึ่งมีทั้งแบบบนและล่าง) เลขท้าย 3 ตัว และเลขท้าย 3 ตัวโต๊ด เงื่อนไขการจ่ายรางวัลต่อสลากราคา 20 บาท คือ สลากเลขท้าย 2 ตัว ได้รับรางวัล 1,300 บาท 3 ตัวตรงได้รับเงินรางวัล 10,000 บาทและ 3 ตัวโต๊ด ได้รับเงินรางวัล 2,000 บาท นอกจากนี้ตั้งแต่งวดวันที่ 16 เมษายน 2547 ได้มีการเพิ่มรางวัลแจ๊คพอต ซึ่งสลากที่ถูกรางวัลแจ๊คพอตจะต้องมีเลขชุดที่ตรงกับเลขท้าย 2 ตัวล่าง และเลขที่สลาก 6 ตัวท้ายตรงกับเลขรางวัลที่ 1 โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะจัดสรรเงินรางวัลแจ๊คพอตงวดละ 20 ล้านบาท หากไม่มีผู้ถูกรางวัล หรือถูกรางวัลไม่เต็มจำนวน เงินรางวัลที่เหลือจะถูกนำไปสมทบกับเงินรางวัลของงวดถัดไป และถ้างวดใดหากเงินรางวัลที่ยอดสมทบถึง 100 ล้านบาทขึ้นไป สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะบังคับให้แจ๊คพอตแตกตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด ในการจัดสรรรางวัลผู้ที่ซื้อสลาก 20 บาท จะได้รับเงินร้อยละ 25 สลาก 50 บาท จะได้รับเงินร้อยละ 50 และสลาก 100 บาท จะได้รับเงินร้อยละ 100 ของเงินรางวัลแจ๊คพอต

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับหวยใต้ดิน หวยใต้ดินจะมีการนำเสนอรางวัลหลายประเภทมากกว่า มีตั้งแต่ 2 ตัวบน - ล่าง 3 ตัวบน – ล่าง 3 ตัวโต๊ด และวิ่งบน เป็นต้น แต่โดยทั่วไปผู้ซื้อส่วนมากชอบซื้อ 2 ตัวบน และ 3 ตัวล่าง[1] ในด้านราคาผู้ซื้อหวยใต้ดินสามารถซื้อได้ด้วยจำนวนเงินเริ่มต้นที่ต่ำกว่า คือ ตั้งแต่ราคา 1 บาทขึ้นไป ในด้านเงินรางวัลสำหรับ 2 ตัวบน – ล่าง ถ้าถูกรางวัลหวยใต้ดินจะจ่ายประมาณ 60 เท่าของเงินที่แทง 3 ตัว จ่ายประมาณ 500 เท่า และ 3 ตัวโต๊ดจ่ายประมาณ 100 เท่า ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่ใกล้เคียงหรืออาจต่ำกว่าเล็กน้อยเมื่อเทียบกับหวยบนดิน

[1] ดู รศ.ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยหวยใต้ดิน (2539)

4.2 พฤติกรรมการบริโภคหวยใต้ดิน-หวยบนดิน จากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (โดยได้ผ่านการ “clean” โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยชิคาโก-มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) ตามตารางที่ 4-1 พบว่าสัดส่วนจำนวนครัวเรือนที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ โดยเฉลี่ยจากข้อมูลที่มีอยู่ 10 ปี (เฉลี่ยจากข้อมูลราย 2 ตั้งแต่ปี 2529-2547) อยู่ที่ประมาณร้อยละ 44 และในปี 2547 สัดส่วนครัวเรือนที่ใช้จ่ายในด้านนี้จะลดลงเหลือ ร้อยละ 31.31 โดยใช้จ่ายในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเฉลี่ยเดือนละ 241 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของรายได้ ซื้อหวยใต้ดินเฉลี่ยเดือนละ 81 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.51 ของรายได้ จะสังเกตเห็นได้ว่าจากข้อมูลในอดีตที่ผ่านมาทุกปีครัวเรือนจะจ่ายเงินซื้อหวยใต้ดินเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล (โดยเฉลี่ยจ่ายค่าซื้อหวยใต้ดินเป็น 1.7 เท่าของสลากกินแบ่ง) ยกเว้นในปี 2547 ซึ่งเป็นปีที่มีการนำหวยบนดินออกมาจำหน่ายแล้ว ยอดรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินจะน้อยกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล

จากตารางที่ 4-2 ซึ่งแสดงจำนวนรายจ่ายของครัวเรือนและสัดส่วนรายจ่ายในการซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายภาคจะพบว่า ในปี 2547 สัดส่วนจำนวนครัวเรือนที่ใช้จ่ายด้านนี้มากที่สุด (44.93%) คือครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ขณะที่ภาคใต้มีสัดส่วนครัวเรือนที่ใช้จ่ายด้านนี้น้อยที่สุด (22.16%) เมื่อพิจารณาจากรายจ่ายในการซื้อหวยใต้ดินกลับพบว่า ครัวเรือนในภาคใต้มีรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ 165 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.02 ของรายได้ สำหรับรายจ่ายในการซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาล (ซึ่งรวมซื้อหวยบนดิน) ครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีรายจ่ายสูงสุด เดือนละ 329 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.03 ของรายได้

ตารางที่ 4-1 รายจ่ายและสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ ของครัวเรือนทั่วราชอาณาจักร

	2529	2531	2533	2535	2537	2539	2541	2543	2545	2547
สัดส่วนครัวเรือนซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ (ร้อยละ)	42.20	32.49	40.57	42.03	38.98	46.42	46.18	42.91	45.99	31.31
รายได้รวม (บาทต่อเดือน)	4,449	5,098	7,034	9,256	9,324	11,802	13,384	13,737	14,361	16,038
รายจ่ายอุปโภคบริโภค (บาทต่อเดือน)	4,055	4,604	5,974	7,311	7,340	8,525	9,348	9,458	10,059	11,618
รายจ่ายซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ (บาทต่อเดือน)	161	201	211	250	279	366	406	410	423	337
- รายจ่ายสลากกินแบ่ง	161	83	90	100	91	135	126	139	120	241
- รายจ่ายหวยใต้ดิน	N/A	100	113	135	165	217	262	248	281	81
- รายจ่ายพนันอื่นๆ	N/A	18	8	15	23	14	18	23	21	15
สัดส่วนซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ ต่อรายได้ (บาทต่อเดือน)	3.62	3.94	3.00	2.70	2.99	3.10	3.03	2.98	2.95	2.10
- สัดส่วนซื้อสลากกินแบ่งต่อรายได้	3.62	1.63	1.28	1.08	0.98	1.14	0.94	1.01	0.84	1.50
- สัดส่วนซื้อหวยใต้ดินต่อรายได้	N/A	1.96	1.61	1.46	1.77	1.84	1.96	1.81	1.96	0.51
- สัดส่วนซื้อการพนันอื่นๆ ต่อรายได้	N/A	0.35	0.11	0.16	0.25	0.12	0.13	0.17	0.15	0.09

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ทำการล้างข้อมูล (clean) โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยชิคาโก-มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ตารางที่ 4-2 รายจ่ายและสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ ของครัวเรือนแยกรายภาค

	2529	2531	2533	2535	2537	2539	2541	2543	2545	2547
- สัดส่วนครัวเรือนซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ (ร้อยละ)										
* ทั่วราชอาณาจักร	42.20	32.49	40.57	42.03	38.98	46.42	46.18	42.91	45.99	31.31
* กรุงเทพฯและปริมณฑล	50.59	39.67	44.72	43.77	39.16	47.71	44.18	39.72	43.11	44.93
* กลาง	39.59	28.35	35.93	39.96	34.54	42.82	46.87	41.44	43.97	35.10
* เหนือ	43.34	33.56	46.98	48.09	43.97	53.52	51.61	50.29	55.79	38.85
* ตะวันออกเฉียงเหนือ	42.14	33.35	40.79	39.44	41.41	47.31	45.48	43.67	47.09	22.39
* ใต้	33.33	26.77	32.04	37.54	32.94	38.45	39.77	35.48	34.70	22.16
- รายจ่ายซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ (บาทต่อเดือน)[1/]										
* ทั่วราชอาณาจักร	161 (3.62)	201 (3.94)	211 (3.00)	250 (2.70)	279 (2.99)	366 (3.10)	406 (3.03)	410 (2.98)	423 (2.95)	337 (2.10)
* กรุงเทพฯและปริมณฑล	203 (2.98)	290 (3.29)	265 (2.14)	340 (1.94)	401 (2.26)	453 (2.09)	539 (2.07)	506 (1.87)	575 (1.90)	465 (1.46)
* กลาง	132 (2.92)	160 (3.42)	223 (3.52)	247 (3.16)	297 (3.06)	450 (3.80)	436 (3.07)	486 (3.35)	462 (2.94)	314 (1.83)
* เหนือ	123 (3.45)	147 (4.14)	164 (2.93)	194 (2.88)	240 (3.18)	309 (3.04)	328 (2.89)	367 (3.27)	341 (3.05)	285 (2.19)
* ตะวันออกเฉียงเหนือ	171 (5.24)	207 (5.83)	204 (4.54)	235 (4.23)	261 (3.46)	346 (3.43)	397 (3.39)	361 (3.10)	415 (3.37)	362 (2.64)
* ใต้	174 (4.16)	201 (4.44)	192 (3.34)	242 (3.20)	283 (3.07)	337 (2.92)	449 (3.55)	407 (2.91)	470 (3.33)	408 (2.51)

หมายเหตุ: 1/ ตัวเลขในวงเล็บ เป็นสัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้ (%)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ทำการล้างข้อมูล (clean) โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยชิคาโก-มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ตารางที่ 4-2 รายจ่ายและสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อสลากกินแบ่ง หวยใต้ดิน และการพนันอื่นๆ ของครัวเรือนแยกรายภาค (ต่อ)

	2529	2531	2533	2535	2537	2539	2541	2543	2545	2547
- รายจ่ายซื้อสลากกินแบ่ง (บาทต่อเดือน)[1/]										
* ทั่วราชอาณาจักร	161 (3.62)	83 (1.63)	90 (1.28)	100 (1.08)	91 (0.98)	135 (1.14)	126 (0.94)	139 (1.01)	120 (0.84)	241 (1.50)
* กรุงเทพฯและปริมณฑล	203 (2.98)	150 (1.70)	153 (1.24)	168 (0.96)	209 (1.18)	257 (1.18)	273 (1.05)	272 (1.01)	287 (0.95)	329 (1.03)
* กลาง	132 (2.92)	87 (1.86)	104 (1.64)	114 (1.46)	111 (1.15)	188 (1.59)	171 (1.20)	195 (1.34)	163 (1.04)	250 (1.45)
* เหนือ	123 (3.45)	84 (2.36)	87 (1.55)	106 (1.58)	106 (1.41)	132 (1.30)	138 (1.21)	151 (1.34)	123 (1.10)	233 (1.79)
* ตะวันออกเฉียงเหนือ	171 (5.24)	22 (0.62)	34 (0.76)	38 (0.68)	32 (0.42)	63 (0.62)	64 (0.55)	66 (0.57)	52 (0.42)	225 (1.64)
* ใต้	174 (4.16)	59 (1.30)	50 (0.87)	54 (0.72)	60 (0.65)	96 (0.83)	84 (0.66)	101 (0.72)	88 (0.62)	193 (1.19)
- รายจ่ายซื้อหวยใต้ดิน (บาทต่อเดือน)[1/]										
* ทั่วราชอาณาจักร	N/A	100 (1.96)	113 (1.61)	135 (1.46)	165 (1.77)	217 (1.84)	262 (1.96)	248 (1.81)	281 (1.96)	81 (0.51)
* กรุงเทพฯและปริมณฑล	N/A	112 (1.27)	101 (0.82)	134 (0.76)	146 (0.82)	192 (0.89)	263 (1.01)	230 (0.85)	254 (0.84)	116 (0.36)
* กลาง	N/A	58 (1.24)	110 (1.74)	126 (1.61)	157 (1.62)	244 (2.06)	239 (1.68)	255 (1.76)	278 (1.77)	60 (0.35)
* เหนือ	N/A	60 (1.69)	75 (1.34)	88 (1.31)	126 (1.67)	171 (1.68)	184 (1.62)	208 (1.85)	214 (1.91)	49 (0.38)
* ตะวันออกเฉียงเหนือ	N/A	144 (4.05)	159 (3.54)	176 (3.17	198 (2.63)	258 (2.56)	316 (2.70)	275 (2.36)	333 (2.70)	103 (0.75)
* ใต้	N/A	132 (2.91)	136 (2.37)	177 (2.34)	206 (2.24)	228 (1.97)	334 (2.64)	268 (1.92)	341 (2.41)	165 (1.02)

หมายเหตุ: 1/ ตัวเลขในวงเล็บ เป็นสัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้ (%)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ทำการล้างข้อมูล (clean) โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยชิคาโก-มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

4.3 พฤติกรรมการบริโภคหวยใต้ดิน-หวยบนดิน จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ

สำหรับการสำรวจภาคสนามทำโดยสัมภาษณ์ประชาชน 1,660 คน ทั่วประเทศ ระหว่างสัปดาห์ที่ 3 เดือนธันวาคม 2549 - สัปดาห์ที่ 4 มีนาคม 2550 ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	ชาย 46.8%	หญิง 53.2%		
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 25.9%	31-40 ปี 30.6%	41-50 ปี 27.0%	>50 ปี 16.5%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา 35.5% ปริญญาตรี 22.3%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 38.4% สูงกว่าปริญญาตรี 3.8%	
สถานภาพสมรส	โสด 35.1%		สมรส 64.9%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 9.0% เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 41.0% รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 26.1%		รัฐวิสาหกิจ 4.2% พนักงานบริษัท 14.9% นักเรียน/นักศึกษา 1.8%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 300 บาท	สูงสุด 500,000 บาท		เฉลี่ย 12,037.73 บาท

4.3.1 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-4 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 33.1 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 29.6 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 2 ตัว ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมา ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 670.9 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 6.2 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 91.4

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 53.3 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.8 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.1 ไม่เคยซื้อ แต่ร้อยละ 33.0 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 275.2 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.6 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 412.8 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 57.0 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[2]

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ยคนละ 134.2 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.1 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 152.9 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 49.3 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-4 พฤติกรรมการซื้อหวย

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 33.1%	หวยบนดิน 2 ตัว 29.6%	
	หวยบนดิน 3 ตัว 24.7%	หวยใต้ดิน 11.7%	
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 1.0%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 20 บาท	สูงสุด 200,000 บาท	เฉลี่ย 670.9 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	6.2%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 91.4 %	เงินออม 6.3%	
	เงินกู้/เครดิต 1.2%	รายได้พิเศษอื่นๆ 1.1%	
จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 12.9%	เดือนละครั้ง 33.8%	มากกว่าเดือนละครั้ง 53.3%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 11.5%	เดือนละครั้ง 25.7%	มากกว่าเดือนละครั้ง 62.8%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 44.1%	เดือนละครั้ง 22.8%	มากกว่าเดือนละครั้ง 33.0%
จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	49.3 บาท (เฉลี่ยรวม)	59.2 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	152.9 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	134.2 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	57.0 บาท (เฉลี่ยรวม)	43.6 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	412.8 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	275.2 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	

[2] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 275.2 + 412.8 = 688.0 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ประเทศไทยมีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 47,660,743 คน ดังนั้นร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 24,306,979 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 24,306,979 คน x 688.0 บาท เท่ากับ 16,723,201,552.0 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 200,678,418,624.0 บาทต่อปี

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมในแง่ความนิยมซื้อหวยประเภทต่างๆ <u>แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง</u> จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ กลุ่มที่นิยมซื้อหวยใต้ดินมากกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป และมีรายได้มากกว่า 30,000 บาทไม่นิยมเล่นหวยใต้ดิน ดังรูปที่ 4-1

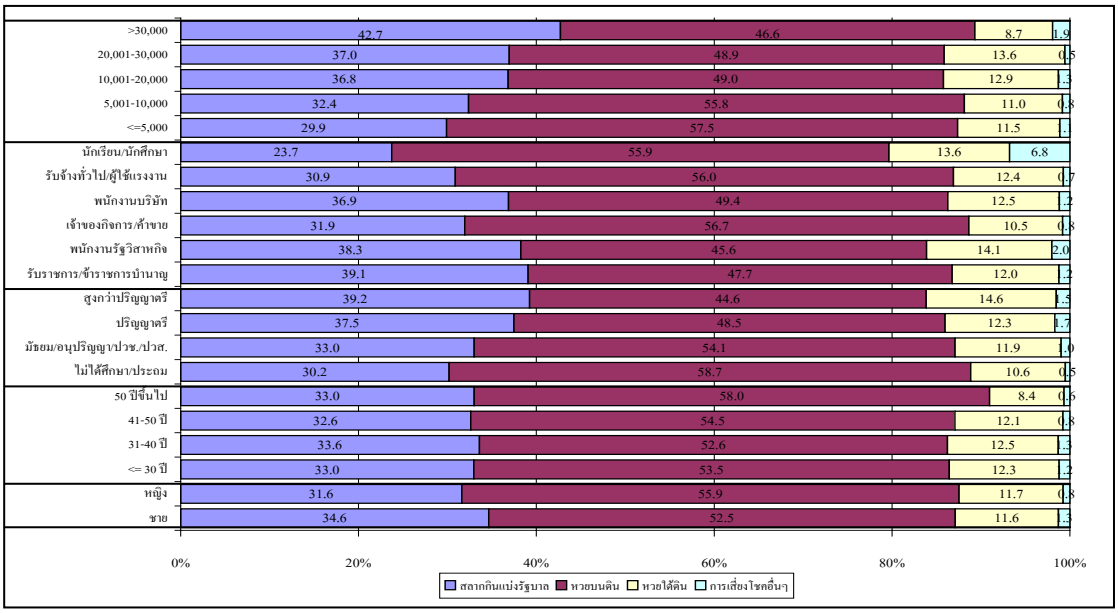

รูปที่ 4-1 ความนิยมในการซื้อหวยต่างๆ **แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับ<u>สลากกินแบ่งรัฐบาล</u> จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเดือนละครั้ง ดังรูปที่ 4-2

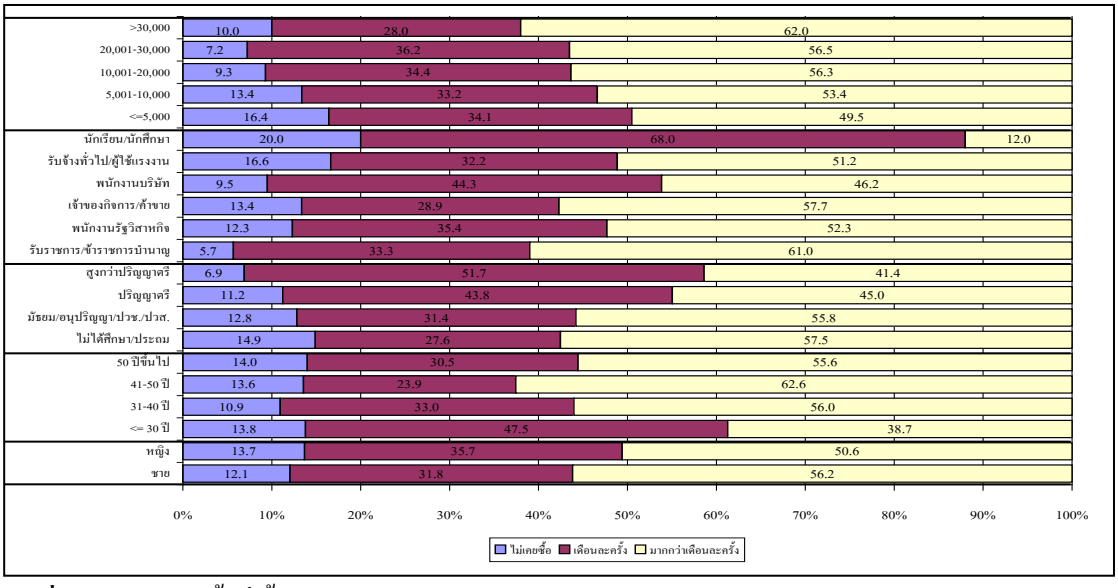

รูปที่ 4-2 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล **แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเดือนละครั้ง ดังรูปที่ 4-3

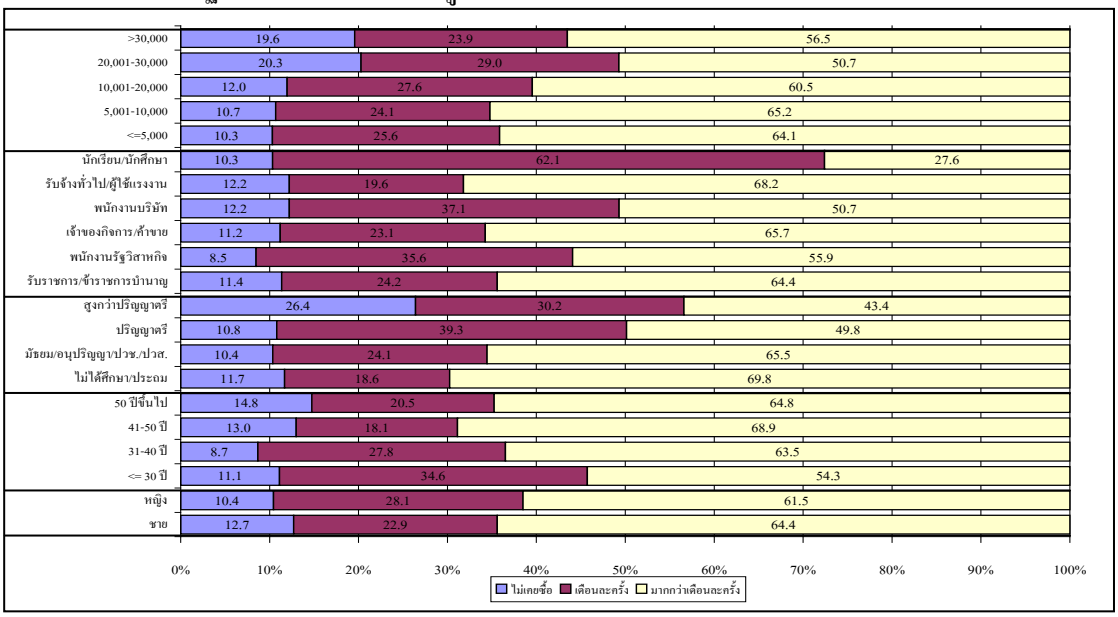

รูปที่ 4-3 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน **แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 30 ไม่เคยซื้อหวยใต้ดิน โดยกลุ่มอาชีพรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง ขณะที่กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา จะเป็นกลุ่มที่ซื้อหวยใต้ดินมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และซื้อหวยใต้ดินเดือนละครั้ง ดังรูปที่ 4-4

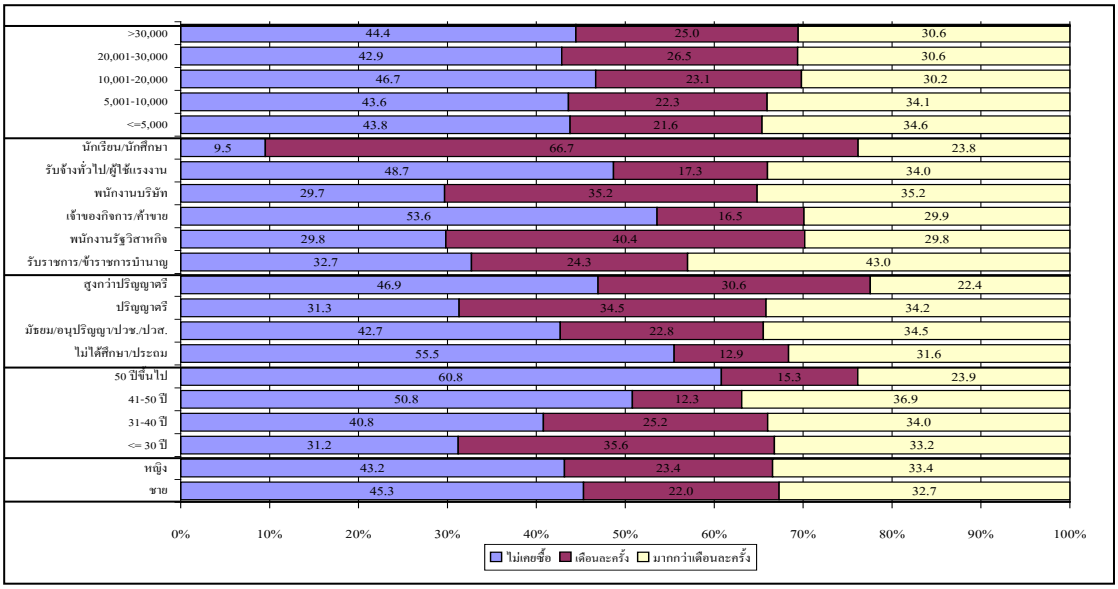

รูปที่ 4-4 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน **แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 40 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลง กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา กลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม ขณะที่กลุ่มรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 10,000-30,000 บาทต่อเดือน มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-5

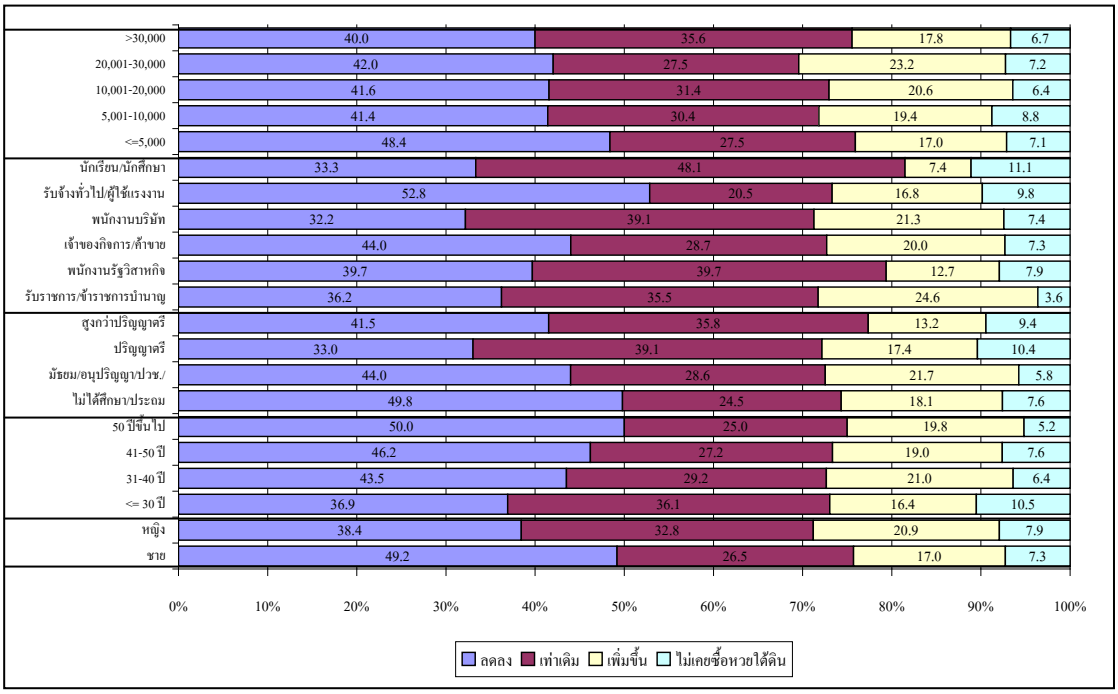

รูปที่ 4-5 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน **แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย/หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย ต้องการถูกรางวัลแจ๊คพอตจากหวยบนดิน และกลัวเจ้ามือเบี้ยว แต่ยังมีส่วนหนึ่งที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้สะดวกกว่า หวยใต้ดินมีส่วนลดที่จูงใจ และมีความหลากหลายของราคาให้เลือกมากกว่า

4.3.2 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

เมื่อพิจารณาแยกตามรายภูมิภาค โดยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (ประกอบด้วยจังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี) จากการสำรวจประชาชน 268 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

เพศ	ชาย 41.2%	หญิง 58.8%		
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 23.6%	31-40 ปี 32.2%	41-50 ปี 29.2%	>50 ปี 15.0%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา27.7% ปริญญาตรี 22.3%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 41.9% สูงกว่าปริญญาตรี 3.8%	
สถานภาพสมรส	โสด 27.6%		สมรส 66.8%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 1.9% เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 46.8% รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 26.2%		รัฐวิสาหกิจ 7.5% พนักงานบริษัท 15.4% นักเรียน/นักศึกษา 1.1%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 900 บาท	สูงสุด 150,000 บาท		เฉลี่ย 15,214.7 บาท

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-6 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 34.0 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 2 ตัว ร้อยละ 33.1 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมา ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 737.9 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 4.8 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 89.1

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 46.4 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.7 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.4 ไม่เคยซื้อ แต่ร้อยละ 22.4 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 320.0 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 427.3 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 55.8 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[3]

[3] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 320.0 + 427.3 = 747.3 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 6,456,810 คน ดังนั้นร้อยละ 51

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ยคนละ 225.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 137.0 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 136.7 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 21.4 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-6 พฤติกรรมการซื้อหวย**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 33.1%	หวยบนดิน 2 ตัว 34.0%	
	หวยบนดิน 3 ตัว 20.5%	หวยใต้ดิน 12.0%	
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 0.4%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 20 บาท	สูงสุด 20,000 บาท	เฉลี่ย 737.9 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	4.8%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 89.1%	เงินออม 8.3%	
	เงินกู้/เครดิต 1.5%	รายได้พิเศษอื่นๆ 1.1%	
จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 26.1%	เดือนละครั้ง 27.6%	มากกว่าเดือนละครั้ง 46.4%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 11.8%	เดือนละครั้ง 25.2%	มากกว่าเดือนละครั้ง 56.7%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 61.4%	เดือนละครั้ง 16.1%	มากกว่าเดือนละครั้ง 22.4%
จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	21.4 บาท (เฉลี่ยรวม)	137.0 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	136.7 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	225.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	55.8 บาท (เฉลี่ยรวม)	52.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	427.3 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	320.0 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ กลุ่มที่นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาท ดังรูปที่ 4-6

ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 3,292,973 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 3,292,973 คน x 747.3 บาท เท่ากับ 2,460,838,683.1 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 29,530,064,197.4 บาทต่อปี

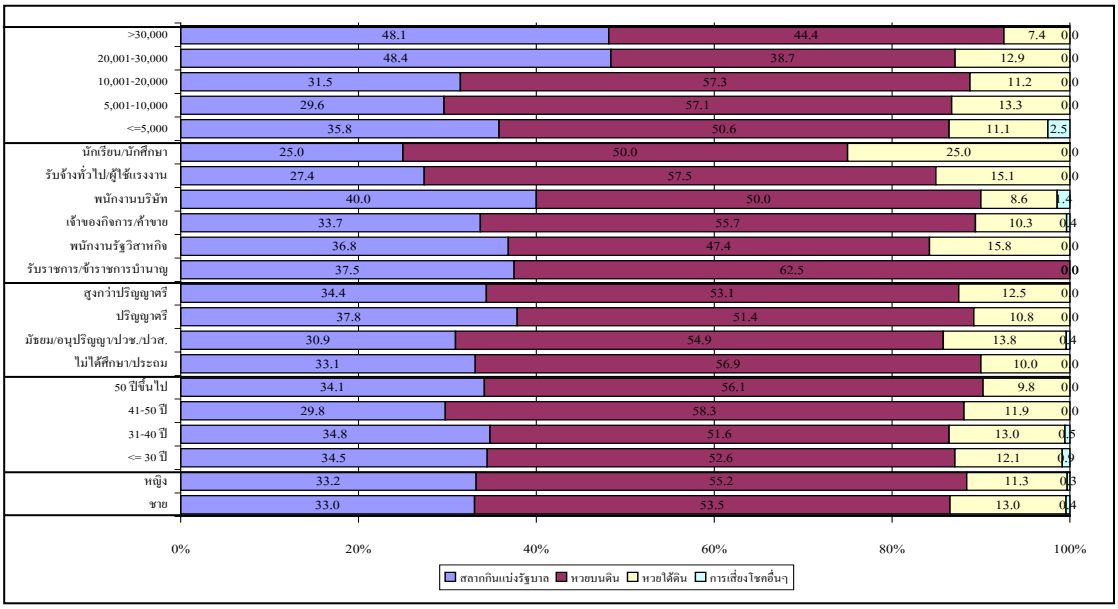

รูปที่ 4-6 ความนิยมในการซื้อหวยประเภทต่างๆ แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจและเป็นเจ้าของกิจการ รวมไปถึงทุกระดับรายได้ ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปไม่เคยซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลถึง 40% ขณะที่กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-7

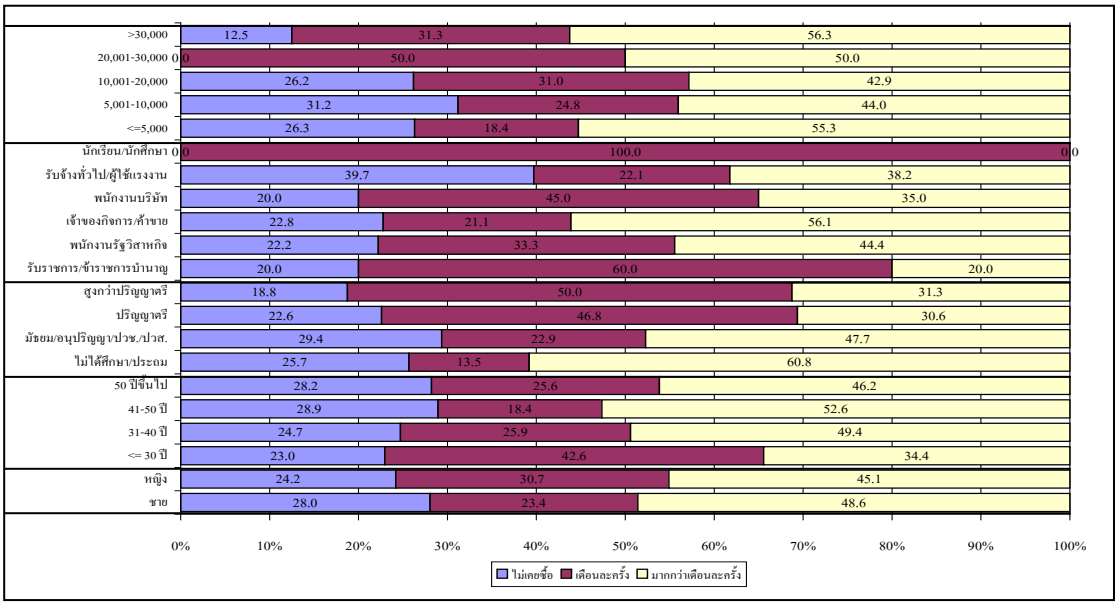

รูปที่ 4-7 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่น้อยกว่า 30 ปีขึ้นไป มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าของกิจการหรือค้าขาย รับจ้างทั่วไป การศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และทุกระดับชั้นรายได้ จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และมีอาชีพรับราชการ/ข้าราชการบำนาญไม่เคยซื้อหวยบนดินถึง 40% ขณะที่กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ซื้อหวยบนดินมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-8

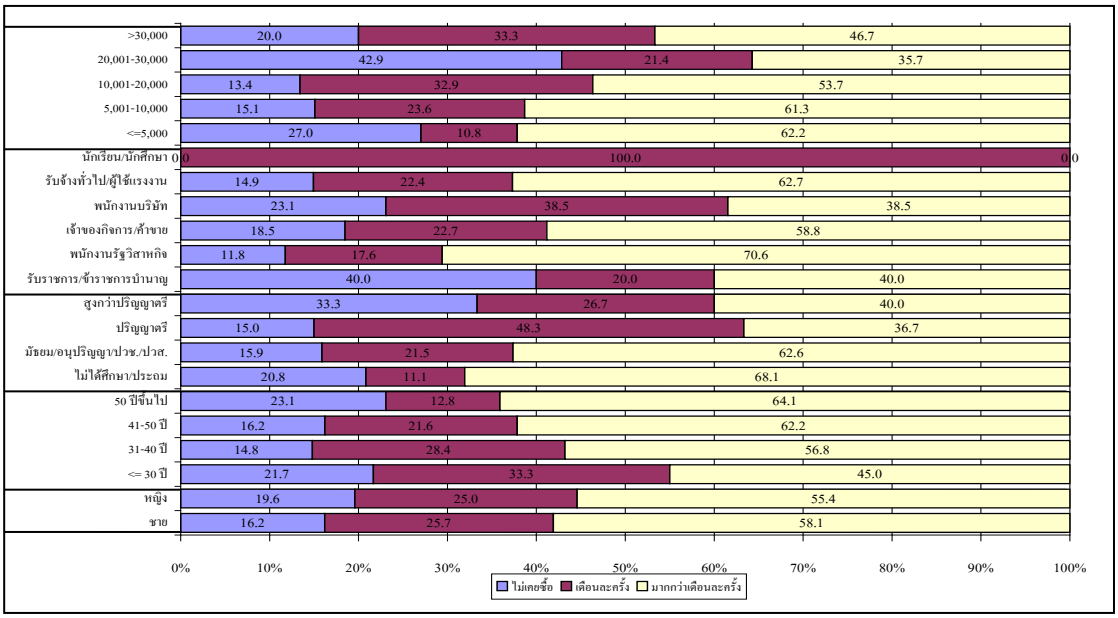

รูปที่ 4-8 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่เคยซื้อหวยใต้ดินถึง 55% ขณะที่กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ และปริญญาตรี ซื้อหวยใต้ดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-9

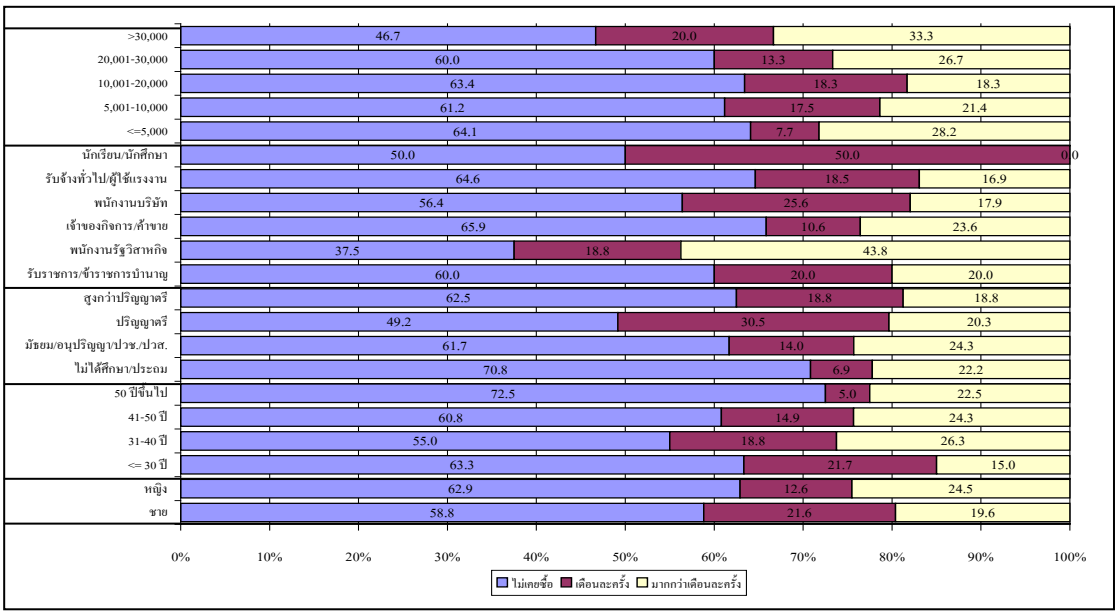

รูปที่ 4-9 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 40 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลง กลุ่มรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ กลุ่มที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาทต่อเดือน ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม ขณะที่กลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-10

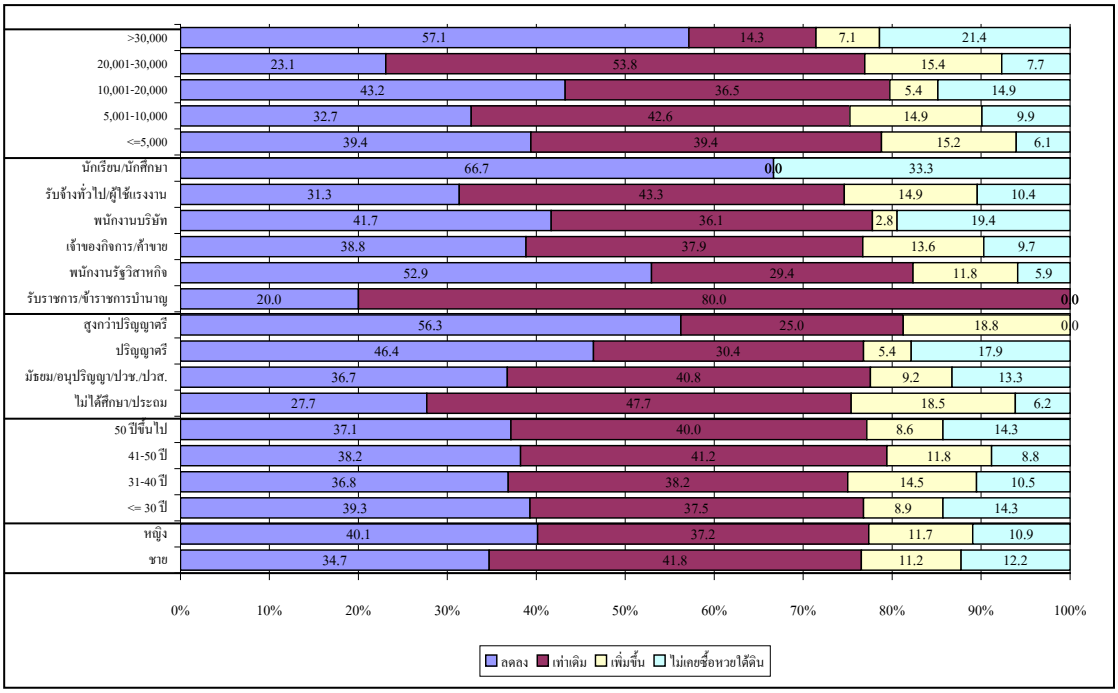

รูปที่ 4-10 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน แยกตามลักษณะ**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย/หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย และกลัวเจ้ามือเบี้ยว แต่ยังมีส่วนหนึ่ง ที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้สะดวกกว่า หวยใต้ดินมีส่วนลดที่จูงใจ หวยใต้ดินสามารถซื้อในราคาตามความต้องการได้ และมีเครดิตในการซื้อ

4.3.3 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก จากการสำรวจประชาชน 172 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-7 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

เพศ	ชาย 39.0%	หญิง 61.0%		
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 16.9%	31-40 ปี 30.8%	41-50 ปี 33.1%	>50 ปี 19.2%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา 47.1%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 41.9%	
	ปริญญาตรี 15.7%		สูงกว่าปริญญาตรี 2.3%	
สถานภาพสมรส	โสด 32.2%		สมรส 67.8%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 1.7%		รัฐวิสาหกิจ 2.3%	
	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 64.5%		พนักงานบริษัท 14.0%	
	รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 16.9%		นักเรียน/นักศึกษา 0.0%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 1,000 บาท	สูงสุด 300,000 บาท	เฉลี่ย 13,100.6 บาท	

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-8 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 36.6 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 27.8 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 2 ตัว ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมาเป็นลำดับที่ 2

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 565.0 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 4.8 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 95.5

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 56.6 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.0 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.1 ไม่เคยซื้อ แต่ร้อยละ 30.3 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 296.7 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.3 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 561.3 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 124.0 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[4]

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ยคนละ 83.3 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.3 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 27.9 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-8 พฤติกรรมการซื้อหวย**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 36.6%	หวยบนดิน 2 ตัว 27.8%	
	หวยบนดิน 3 ตัว 21.9%	หวยใต้ดิน 12.6%	
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 1.0%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 20 บาท	สูงสุด 4,000 บาท	เฉลี่ย 565.0 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	4.8%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 95.5%	เงินออม 4.5%	
	เงินกู้/เครดิต 0.0%	รายได้พิเศษอื่นๆ 0.0%	
จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 13.3%	เดือนละครั้ง 30.1%	มากกว่าเดือนละครั้ง 56.6%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 15.3%	เดือนละครั้ง 22.7%	มากกว่าเดือนละครั้ง 62.0%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 59.1%	เดือนละครั้ง 10.6%	มากกว่าเดือนละครั้ง 30.3%
จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	4.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	35.3 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	27.9 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	83.3 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	124.0 บาท (เฉลี่ยรวม)	67.3 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	561.3 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	296.7 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	

[4] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 296.7 + 561.3 = 858.0 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตกมีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 5,969,640 คน ดังนั้นร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 3,044,516 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 3,044,516 คน x 858.0 บาท เท่ากับ 2,612,194,872.0 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 31,346,338,464.4 บาทต่อปี

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ ยกเว้นกลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ที่นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่า กลุ่มที่นิยมซื้อหวยใต้ดินมากกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน มีอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ ส่วนกลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทและมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ไม่นิยมเล่นหวยใต้ดิน ดังรูปที่ 4-11

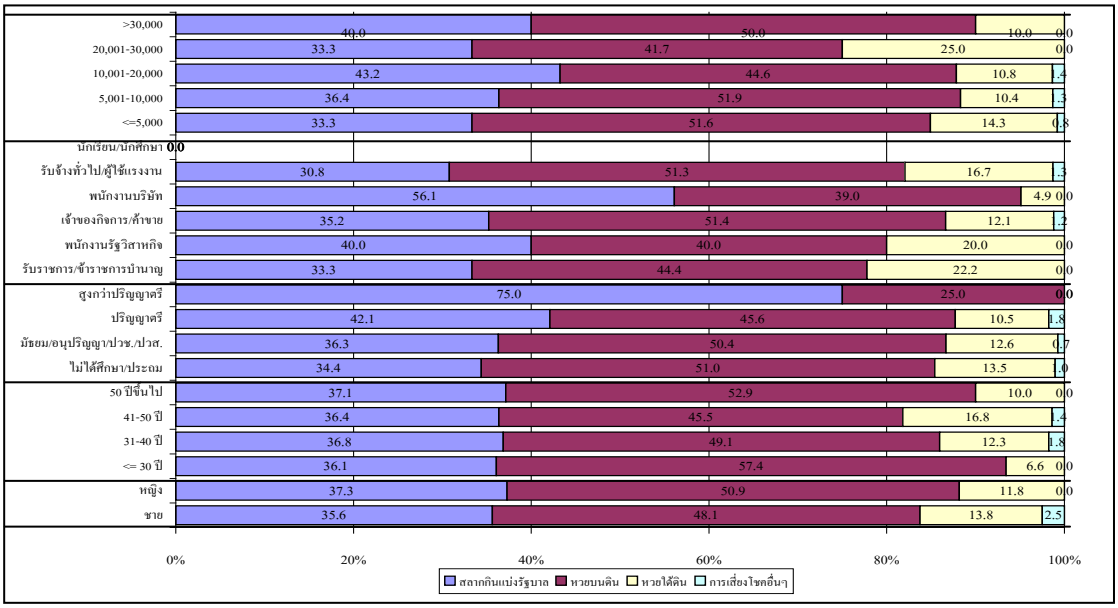

รูปที่ 4-11 ความนิยมในการซื้อหวยประเภทต่างๆ แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และกลุ่มที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเดือนละครั้ง ขณะที่กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-12

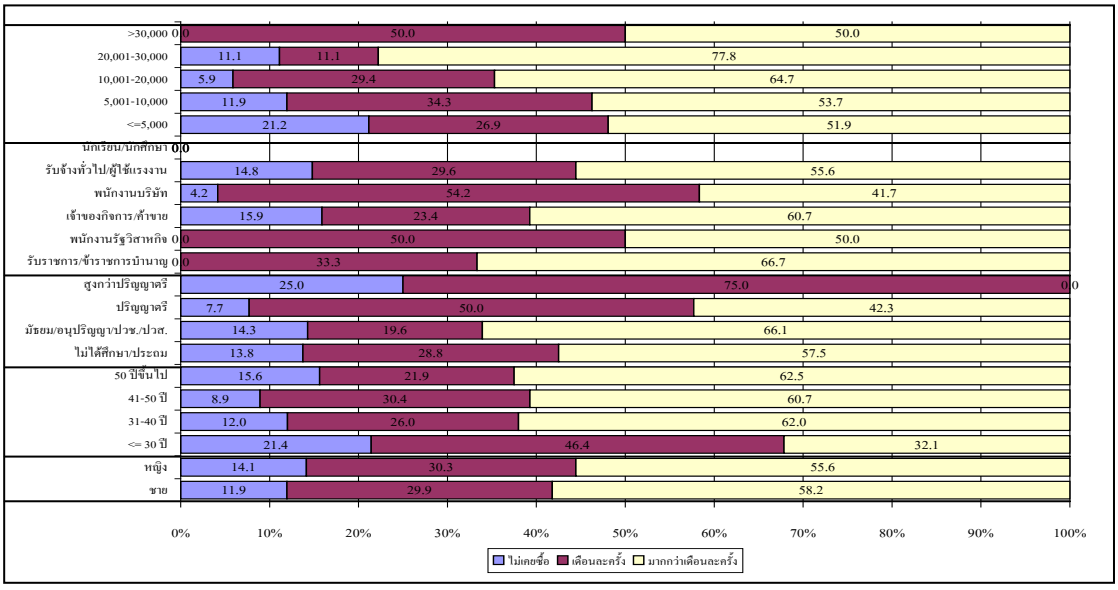

รูปที่ 4-12 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีอาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000บาทต่อเดือน จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีไม่เคยซื้อหวยบนดินถึง 75% ขณะที่รายได้มากกว่า 50,000 บาท และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ซื้อหวยบนดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-13

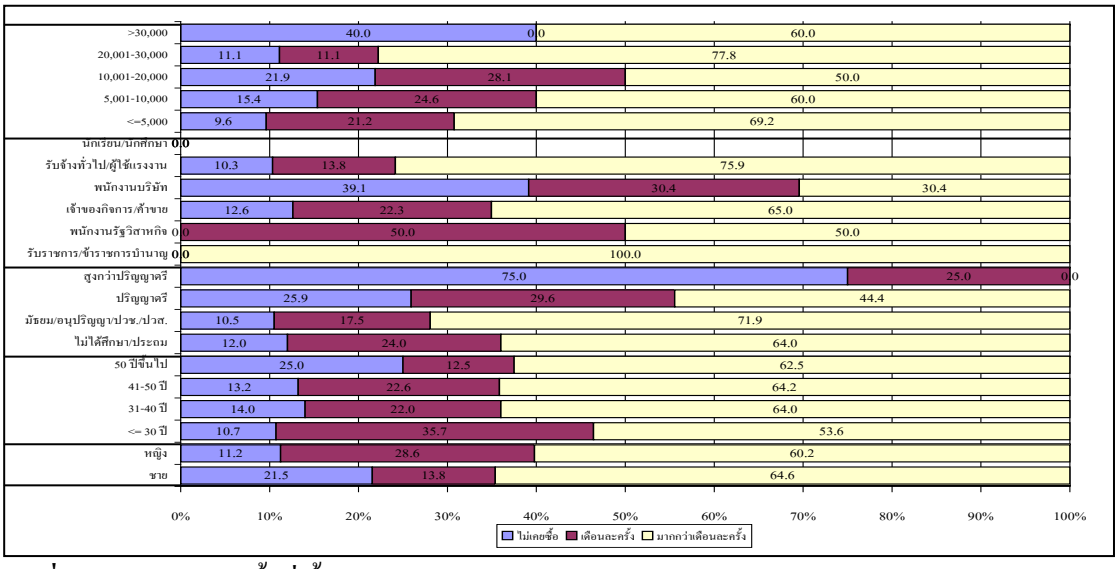

รูปที่ 4-13 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือเป็นผู้ใช้แรงงาน จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่เคยซื้อหวยใต้ดินถึง 55% ขณะที่กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ไม่ซื้อหวยใต้ดินเลย ดังรูปที่ 4-14

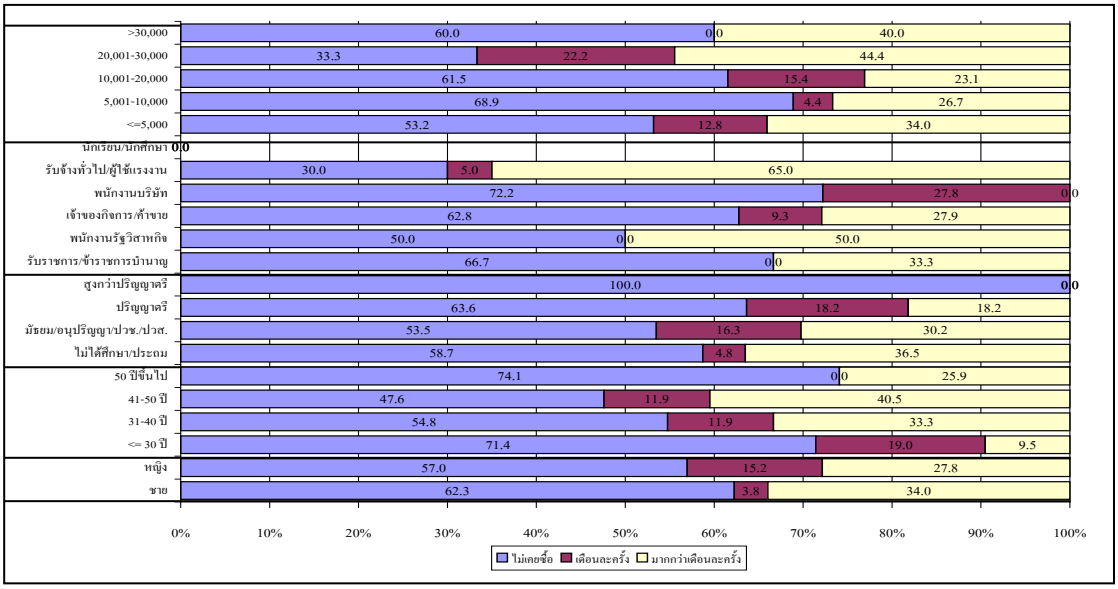

รูปที่ 4-14 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 30 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลง กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่ามากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาทต่อเดือน ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม กลุ่มรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงานกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-15

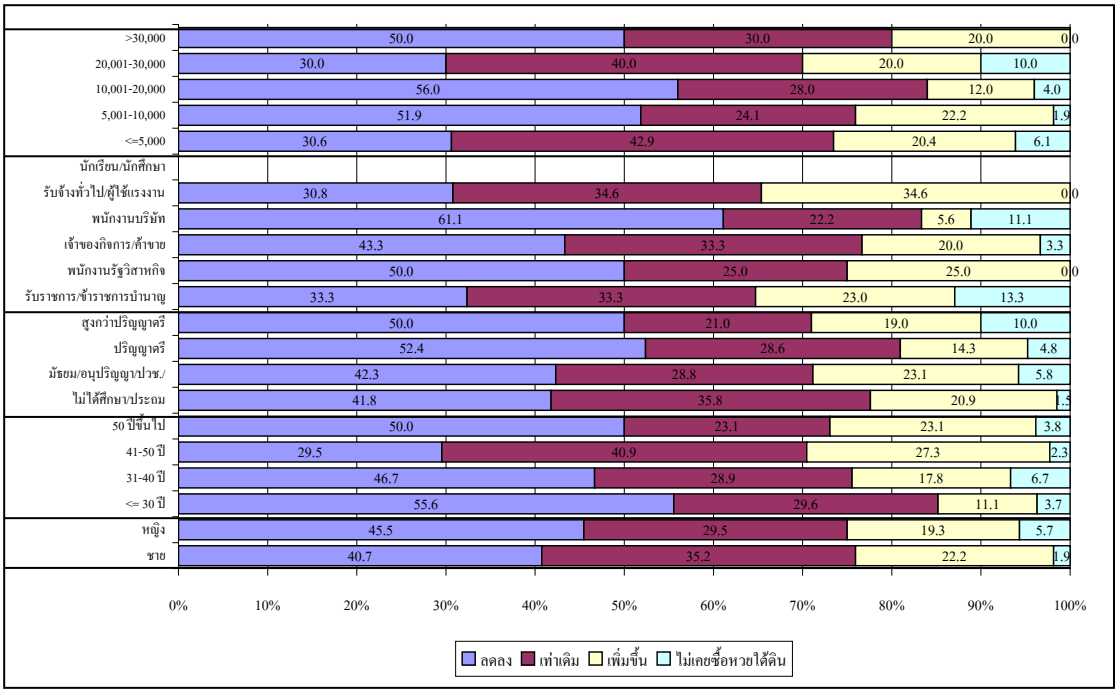

รูปที่ 4-15 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคกลางรวมภาคตะวันตก**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย/หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย ต้องการถูกรางวัลแจ๊คพอตจากหวยบนดิน และมีโอกาสถูกรางวัลมากกว่า แต่ยังมีส่วนหนึ่ง ที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้สะดวกกว่า หวยใต้ดินมีส่วนลดที่จูงใจ และมีความหลากหลายของราคา

4.3.4 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออก

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออก จากการสำรวจประชาชน 117 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออก**

เพศ	ชาย 45.3%	หญิง 54.7%		
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 24.8%	31-40 ปี 32.5%	41-50 ปี 18.8%	>50 ปี 23.9%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา 46.2%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 41.9%	
	ปริญญาตรี 12.0%		สูงกว่าปริญญาตรี 0.0%	
สถานภาพสมรส	โสด 35.0%		สมรส 65.0%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 2.6%		รัฐวิสาหกิจ 0.0%	
	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 39.3%		พนักงานบริษัท 15.4%	
	รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 29.9%		นักเรียน/นักศึกษา 1.7%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 700 บาท	สูงสุด 40,000 บาท	เฉลี่ย 9,582.5 บาท	

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-10 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 33.7 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 2 ตัวและ 3 ตัว ในสัดส่วนที่เท่ากันร้อยละ 28.2 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมา

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 460.8 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 4.8 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 98.2

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 57.9 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 ซื้อเดือนละครั้ง แต่ร้อยละ 33.3 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 134.1 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.2 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 183.3 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 49.4 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[5]

[5] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 134.1 + 183.3 = 317.4 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ในเขตภาคตะวันออกมีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 3,286,142 คน ดังนั้นร้อยละ 51

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ยคนละ 93.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.0 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 98.1 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 55.3 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-10 พฤติกรรมการซื้อหวย**ในเขตภาคตะวันออก**

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 28.2%		หวยบนดิน 2 ตัว 33.7%
	หวยบนดิน 3 ตัว 33.7%		หวยใต้ดิน 4.4%
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 0.0%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 40 บาท	สูงสุด 3,000 บาท	เฉลี่ย 460.8 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	4.8%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 98.2%		เงินออม 1.8%
	เงินกู้/เครดิต 0.0%		รายได้พิเศษอื่นๆ 0.0%

จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 0.0%	เดือนละครั้ง 42.1%	มากกว่าเดือนละครั้ง 57.9%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 0.0%	เดือนละครั้ง 27.5%	มากกว่าเดือนละครั้ง 72.5%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 0.0%	เดือนละครั้ง 66.7%	มากกว่าเดือนละครั้ง 33.3%

จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้
	55.3 บาท (เฉลี่ยรวม)	32.0 บาท (เฉลี่ยรวม)
	98.1 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	93.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้
	49.4 บาท (เฉลี่ยรวม)	25.2 บาท (เฉลี่ยรวม)
	183.3 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	134.1 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออก จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ ส่วนกลุ่มที่มีเป็นนักเรียน / นักศึกษา มีอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ และมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ไม่นิยมเล่นหวยใต้ดิน ดังรูปที่ 4-16

ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 1,675,932 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 1,675,932 คน x 317.4 บาท เท่ากับ 531,940,944.0 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 6,383,291,328.4 บาทต่อปี

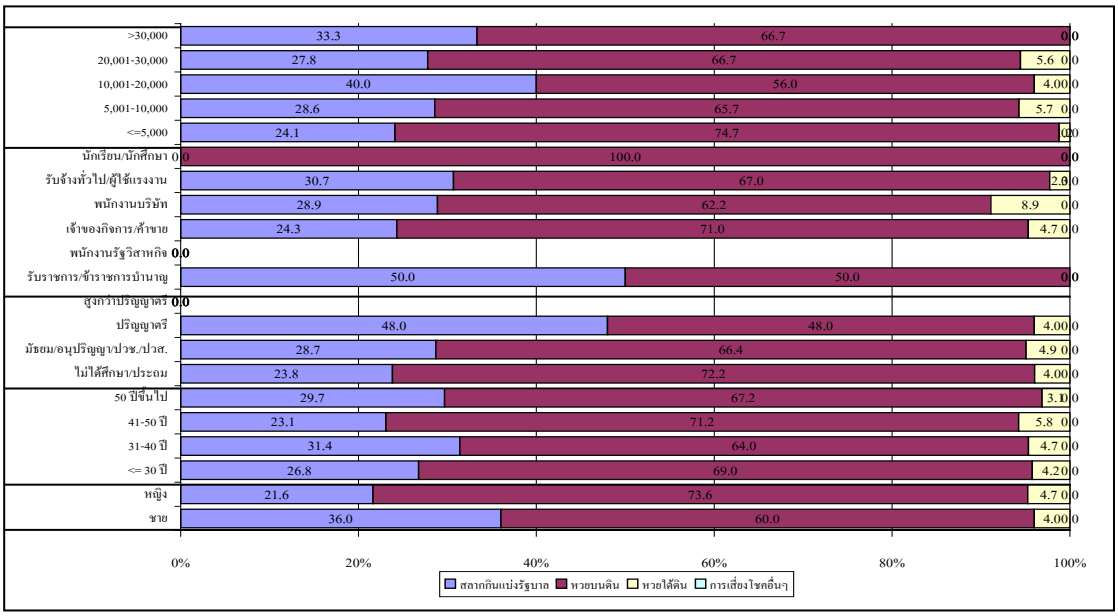

รูปที่ 4-16 ความนิยมในการซื้อหวยประเภทต่างๆ แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออก**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และมีอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือเป็นผู้ใช้แรงงาน ที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเดือนละครั้ง ดังรูปที่ 4-17

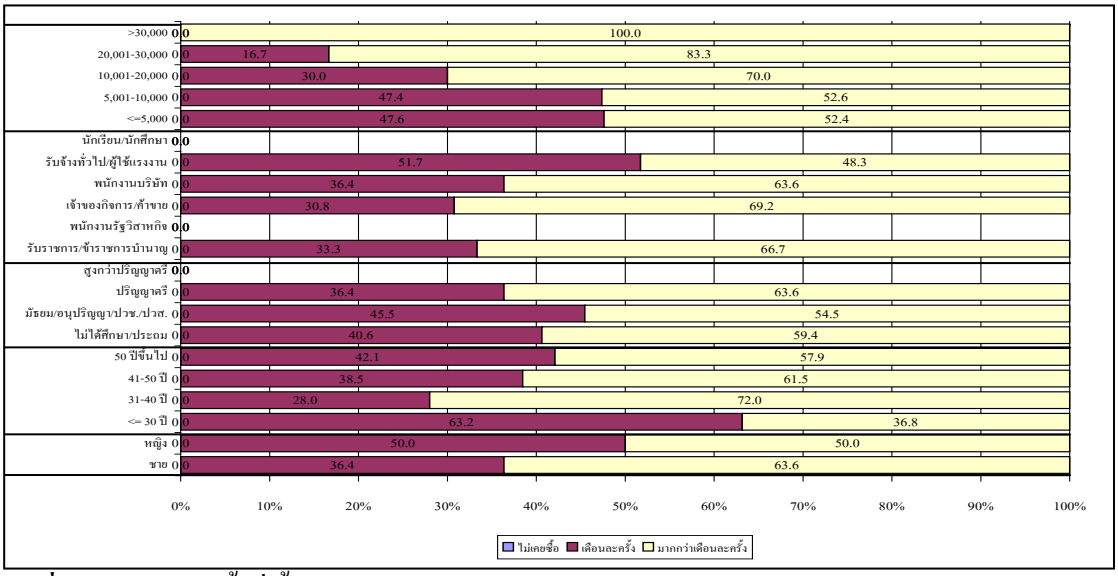

รูปที่ 4-17 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออก**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน กลุ่มนักเรียน นักศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ที่ซื้อหวยบนดินเดือนละครั้ง ดังรูปที่ 4-18

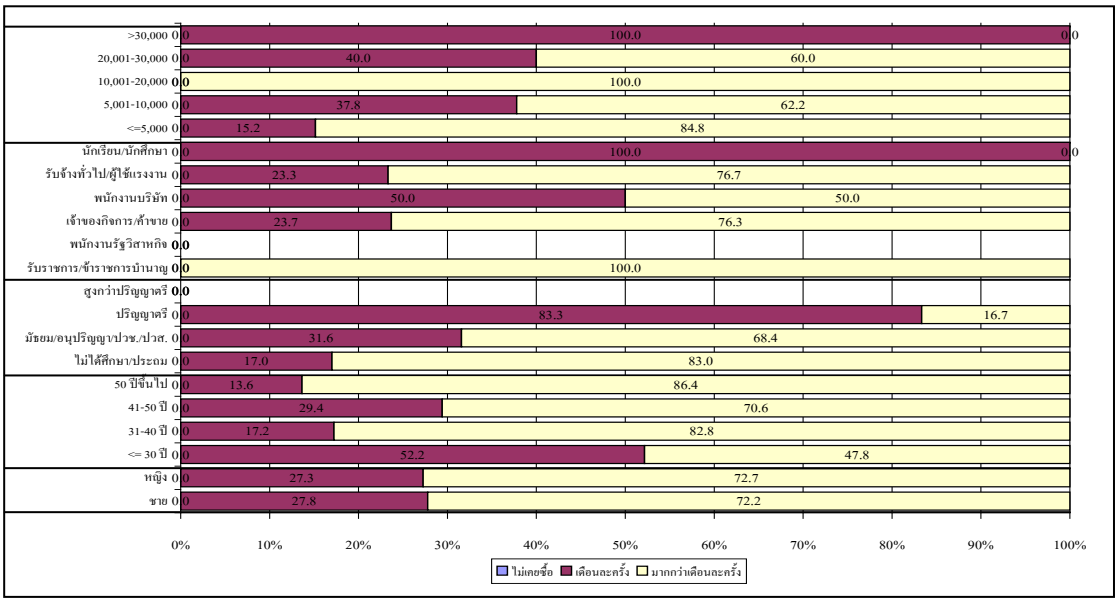

รูปที่ 4-18 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออก**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มที่เป็นเจ้าของกิจการ และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง ในขณะที่กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน กลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท กลุ่มที่มีการศึกษาสูงอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ที่ซื้อหวยใต้ดินเดือนละครั้ง ดังรูปที่ 4-19

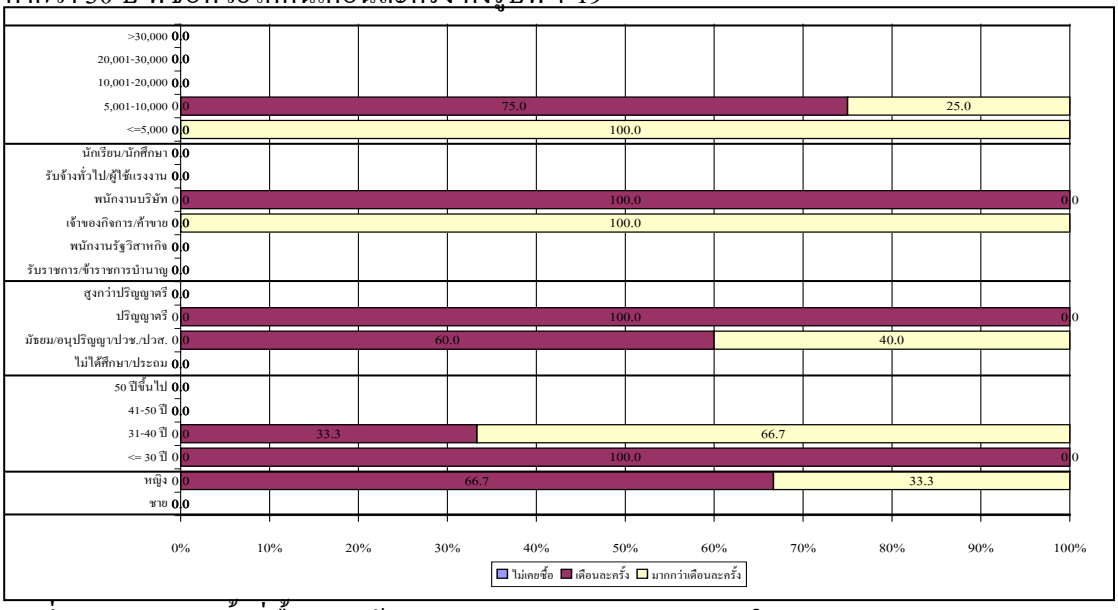

รูปที่ 4-19 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออก**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลง กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-20,000 บาทต่อเดือน กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม ขณะที่กลุ่มที่เป็นเจ้าของกิจการหรือค้าขาย กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-20

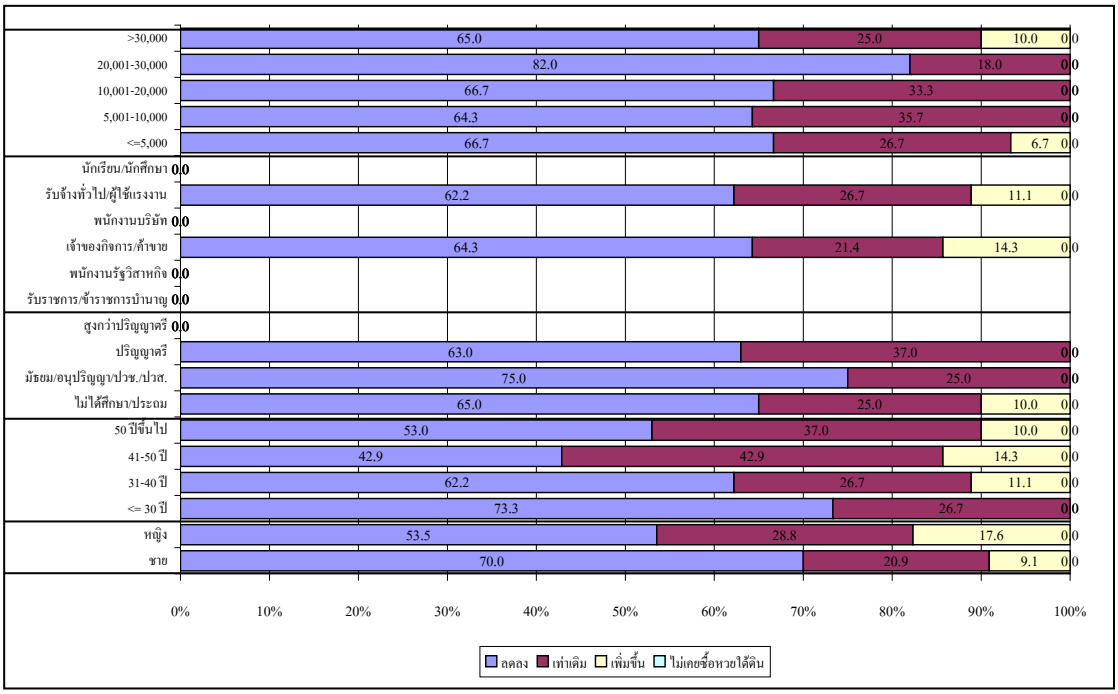

รูปที่ 4-20 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออก**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย / หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย ต้องการถูกรางวัลแจ๊คพอตจากหวยบนดิน และกลัวเจ้ามือเบี้ยว แต่ยังมีส่วนหนึ่ง ที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้สะดวกกว่า หวยใต้ดินมีส่วนลดที่จูงใจ และสามารถใช้เครดิตซื้อได้

4.3.5 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่าง<u>ในเขตภาคเหนือ</u>

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคเหนือ จากการสำรวจประชาชน 310 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-11

ตารางที่ 4-11 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคเหนือ**

เพศ	ชาย 48.4% หญิง 51.6%			
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 44.8%	31-40 ปี 26.1%	41-50 ปี 20.3%	>50 ปี 16.5%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา 18.4%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 33.2%	
	ปริญญาตรี 44.8%		สูงกว่าปริญญาตรี 3.5%	
สถานภาพสมรส	โสด 55.5%		สมรส 44.5%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 20.6%		รัฐวิสาหกิจ 6.1%	
	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 20.0%		พนักงานบริษัท 21.3%	
	รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 24.2%		นักเรียน/นักศึกษา 4.8%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 1,000 บาท	สูงสุด 100,000 บาท	เฉลี่ย 9,351.0 บาท	

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-12 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 38.7 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 25.8 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 2 ตัว ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมา

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 470.7 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 5.0 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 80.9

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 55.7 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.2 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.5 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน แต่ร้อยละ 22.3 ไม่เคยซื้อ

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 93.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70.3 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 215.6 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 60.7 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[6]

[6] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 93.5 + 215.3 = 308.8 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ในเขตภาคเหนือมีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 9,107,307 คน ดังนั้นร้อยละ 51 ของประชากร

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ยคนละ 94.0 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 131.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 17.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-12 พฤติกรรมการซื้อหวยในเขต**ภาคเหนือ**

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 38.7%	หวยบนดิน 2 ตัว 25.8%	
	หวยบนดิน 3 ตัว 16.9%	หวยใต้ดิน 16.3%	
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 2.3%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 20 บาท	สูงสุด 10,000 บาท	เฉลี่ย 470.7 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	5.0%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 80.9%	เงินออม 13.6%	
	เงินกู้/เครดิต 2.7%	รายได้พิเศษอื่นๆ 2.7%	
จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 9.7%	เดือนละครั้ง 34.6%	มากกว่าเดือนละครั้ง 55.7%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 13.0%	เดือนละครั้ง 25.7%	มากกว่าเดือนละครั้ง 61.2%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 22.3%	เดือนละครั้ง 26.2%	มากกว่าเดือนละครั้ง 51.5%
จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	17.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	42.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	131.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	94.0 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	60.7 บาท (เฉลี่ยรวม)	70.3 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	215.3 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	93.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคเหนือ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ ยกเว้นกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และมีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจที่นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่า กลุ่มที่นิยมซื้อหวยใต้ดินมากกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่มี อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ ส่วนกลุ่มที่พนักงานรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือนไม่นิยมเล่นหวยใต้ดิน ดังรูปที่ 4-21

อายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 4,644,726 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 4,644,726 คน x 308.8 บาท เท่ากับ 1,434,291,505.9 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 17,211,498,070.9 บาทต่อปี

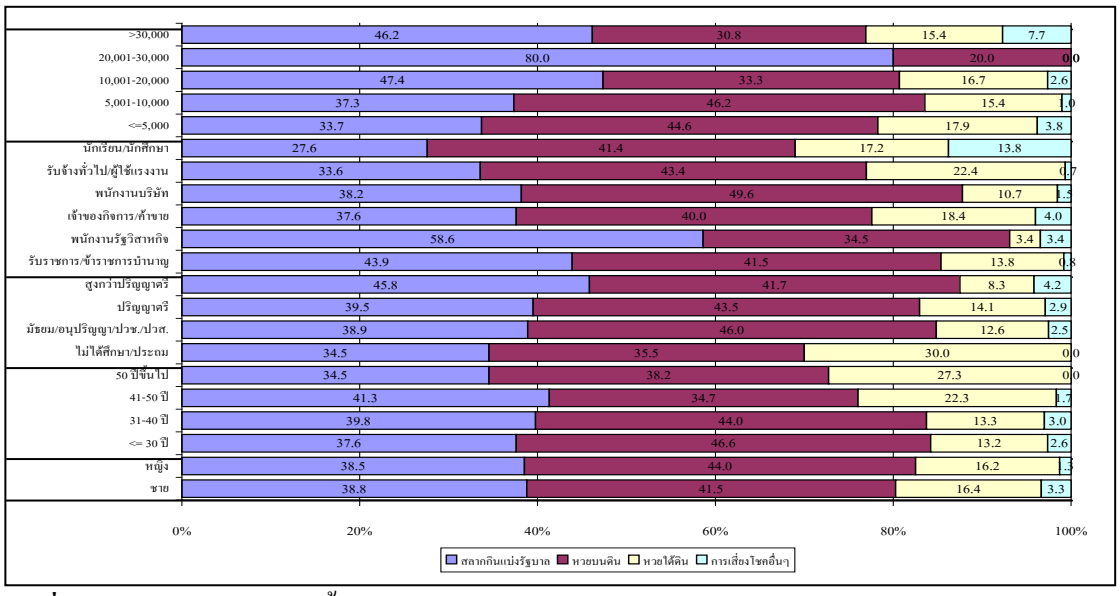

รูปที่ 4-21 ความนิยมในการซื้อหวยประเภทต่างๆ แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคเหนือ**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเดือนละครั้ง และซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-22

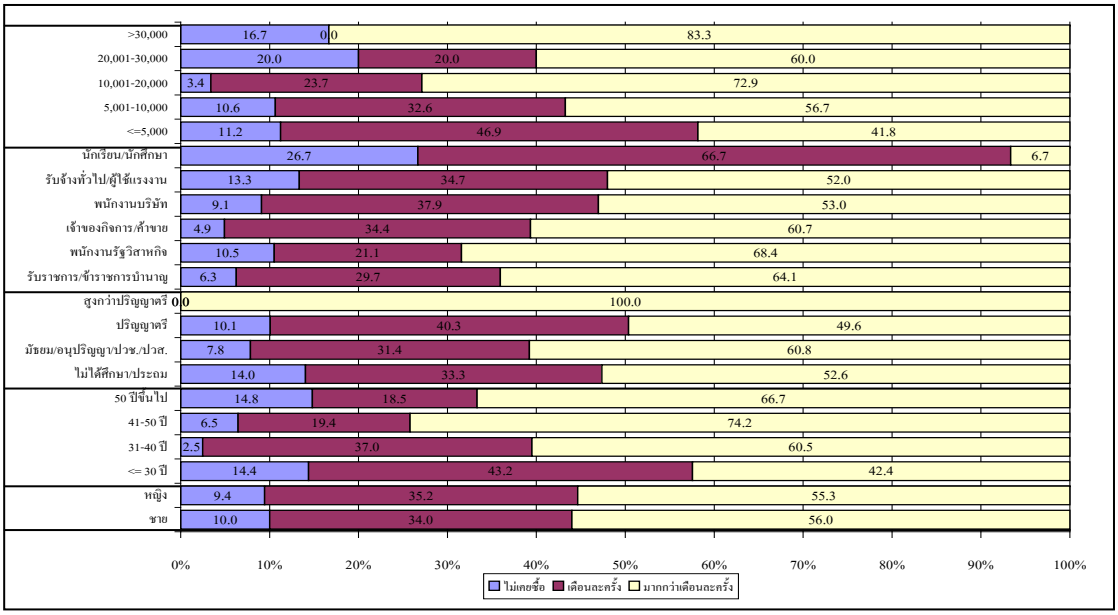

รูปที่ 4-22 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคเหนือ**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่ซื้อหวยบนดินเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือนไม่เคยซื้อหวยบนดินถึง 40% ขณะที่กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือเป็นผู้ใช้แรงงาน กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ซื้อหวยบนดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-23

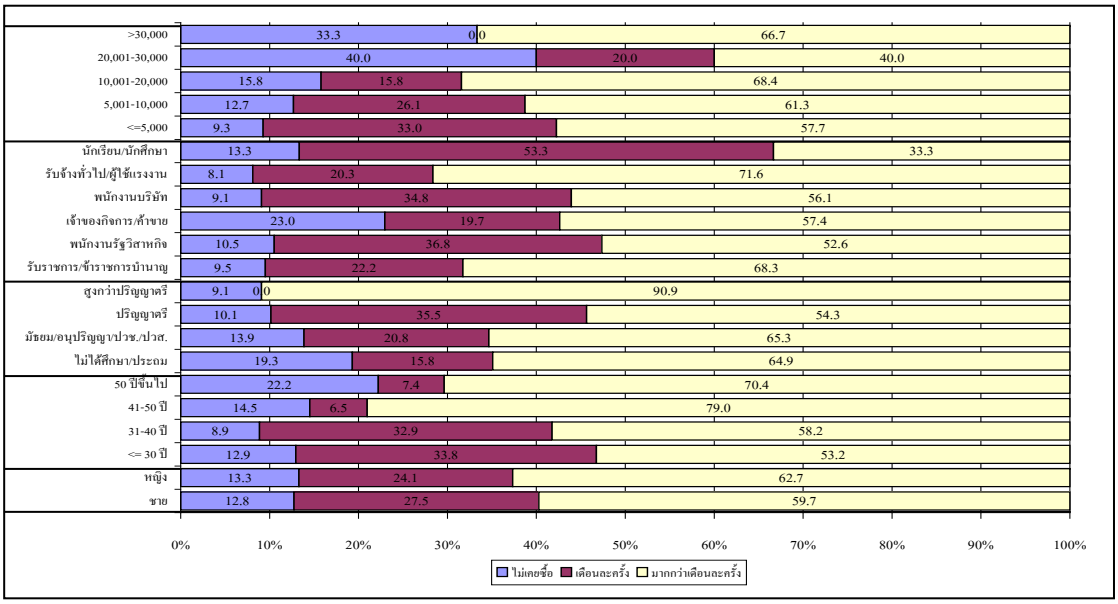

รูปที่ 4-23 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคเหนือ**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาทต่อเดือนไม่เคยซื้อหวยใต้ดินถึง 80% ขณะที่กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ซื้อหวยใต้ดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-24

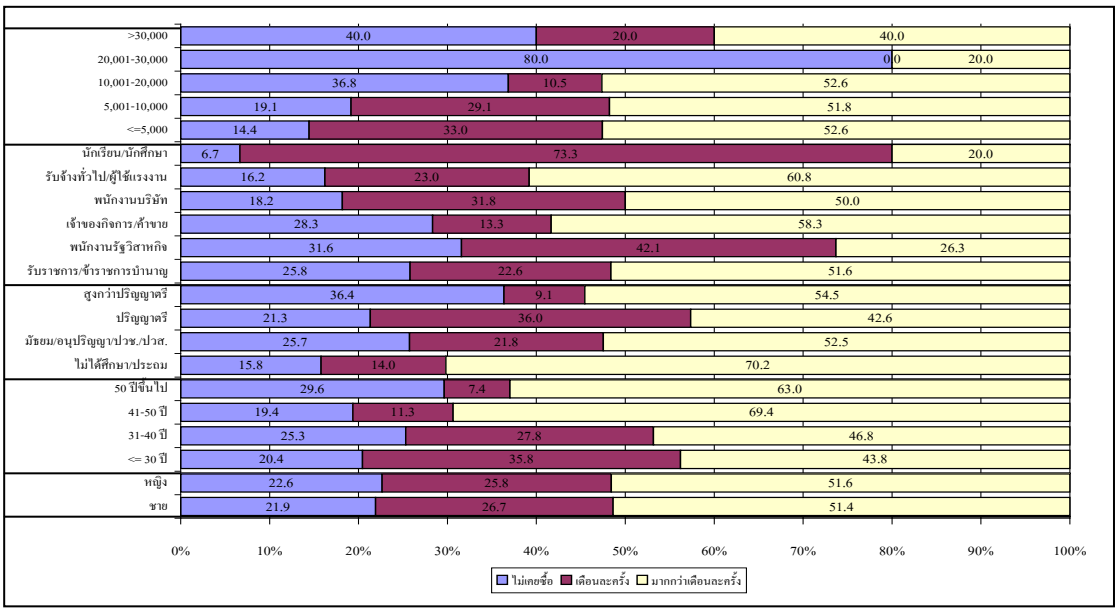

รูปที่ 4-24 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคเหนือ**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 40 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลงกลุ่มที่อายุ 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ กลุ่มรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือนและสูงกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม ขณะที่กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน กลุ่มรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-25

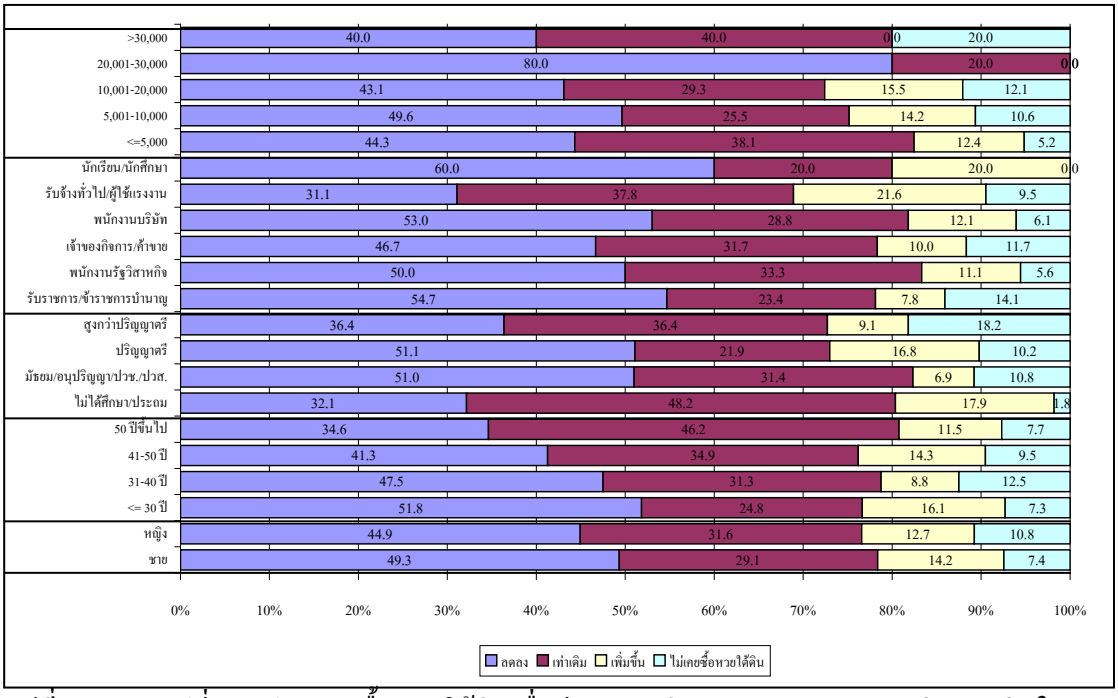

รูปที่ 4-25 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคเหนือ**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย/หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย ต้องการถูกรางวัลแจ๊คพอตจากหวยบนดิน และกลัวเจ้ามือเบี้ยว แต่ยังมีส่วนหนึ่งที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้มีความหลากหลายของราคาให้เลือกมากกว่า และหวยใต้ดินมีส่วนลดที่จูงใจ

4.3.6 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการประชาชน 567 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-13

ตารางที่ 4-13 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

เพศ	ชาย 50.8% หญิง 49.2%			
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 17.3%	31-40 ปี 30.2%	41-50 ปี 32.1%	>50 ปี 20.5%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา 46.1%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 34.9%	
	ปริญญาตรี 14.2%		สูงกว่าปริญญาตรี 4.8%	
สถานภาพสมรส	โสด 24.2%		สมรส 75.8%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 10.4%		รัฐวิสาหกิจ 3.4%	
	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 44.6%		พนักงานบริษัท 7.4%	
	รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 29.2%		นักเรียน/นักศึกษา 1.4%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 300 บาท	สูงสุด 200,000 บาท	เฉลี่ย 11,156.4 บาท	

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-14 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 32.6 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 2 ตัว ร้อยละ 29.8 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมา ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 886.3 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 7.9 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 94.2

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 58.3 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.4 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.2 ไม่เคยซื้อ แต่ร้อยละ 20.3 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 372.0 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 341.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 36.1 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[7]

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ย คนละ 171.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.1 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 174.6 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 104.7 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-14 พฤติกรรมการซื้อหวย**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 29.8%	หวยบนดิน 2 ตัว 32.6%	
	หวยบนดิน 3 ตัว 28.8%	หวยใต้ดิน 8.3%	
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 0.5%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 20 บาท	สูงสุด 20,000 บาท	เฉลี่ย 886.3 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	7.9%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 94.2%	เงินออม 4.5%	
	เงินกู้/เครดิต 1.2%	รายได้พิเศษอื่นๆ 0.0%	
จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 14.6%	เดือนละครั้ง 27.2%	มากกว่าเดือนละครั้ง 58.3%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 10.9%	เดือนละครั้ง 19.7%	มากกว่าเดือนละครั้ง 69.4%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 62.2%	เดือนละครั้ง 17.5%	มากกว่าเดือนละครั้ง 20.3%
จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	104.7 บาท (เฉลี่ยรวม)	87.1 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	174.6 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	171.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	36.1 บาท (เฉลี่ยรวม)	33.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	341.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	372.0 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	

[7] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 372.0 + 341.5 = 713.5 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 16,355,690 คน ดังนั้นร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 8,341,402 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 8,341,402 คน x 713.5 บาท เท่ากับ 5,951,590,206.4 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 71,419,082,476.2 บาทต่อปี

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ กลุ่มที่นิยมซื้อหวยใต้ดินมากกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ไม่นิยมเล่นหวยใต้ดิน ดังรูปที่ 4-26

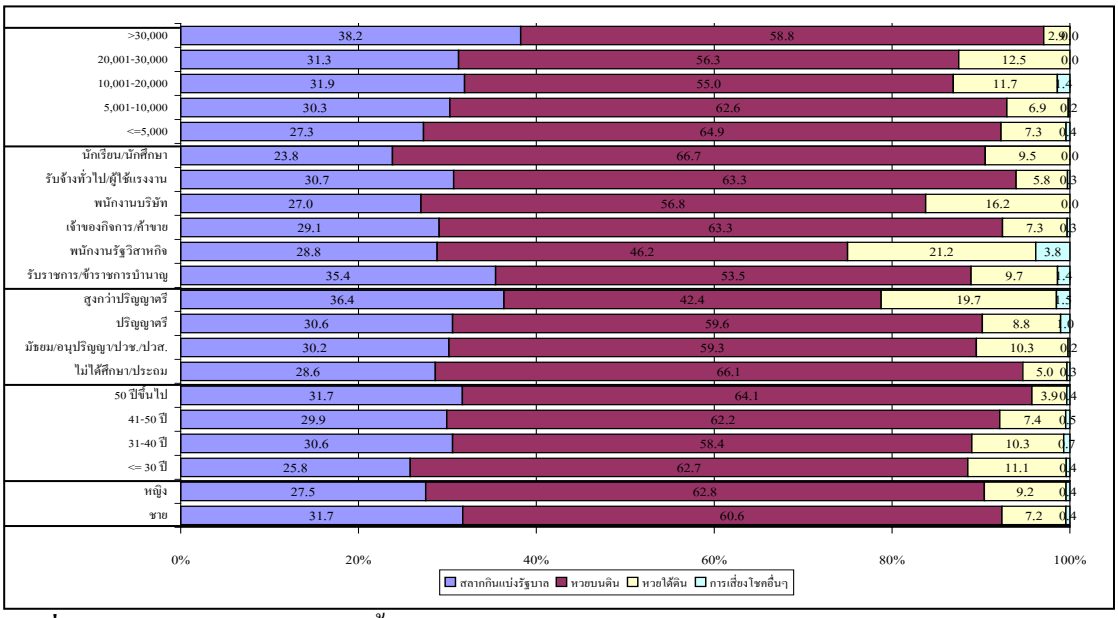

รูปที่ 4-26 ความนิยมในการซื้อหวยประเภทต่างๆ แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเดือนละครั้ง และกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-27

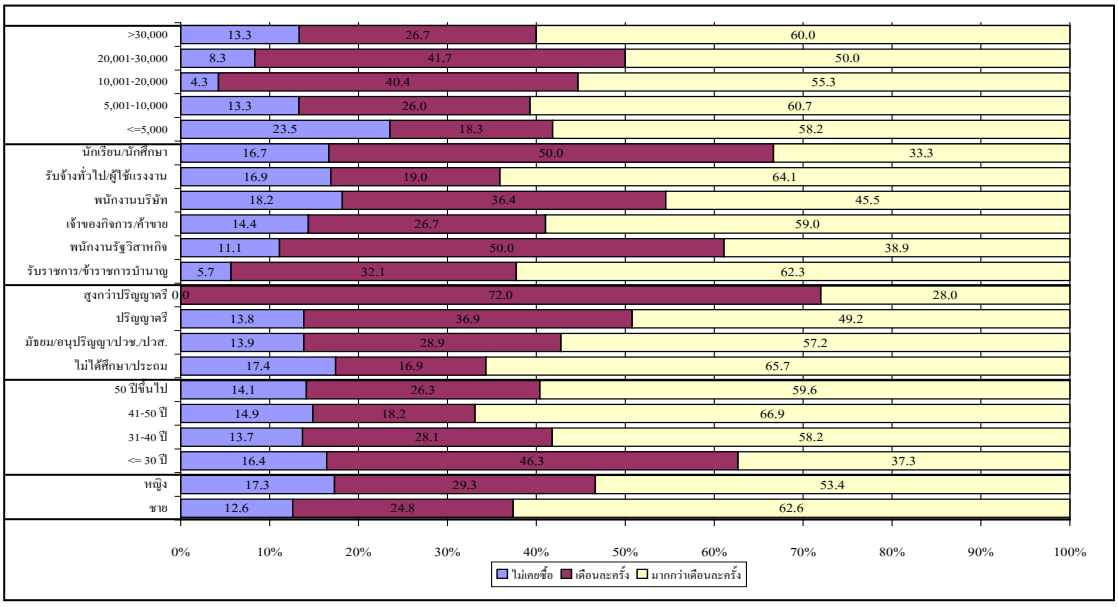

รูปที่ 4-27 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง ยกเว้นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ที่ซื้อหวยบนดินเดือนละครั้ง และซื้อหวยบนดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-28

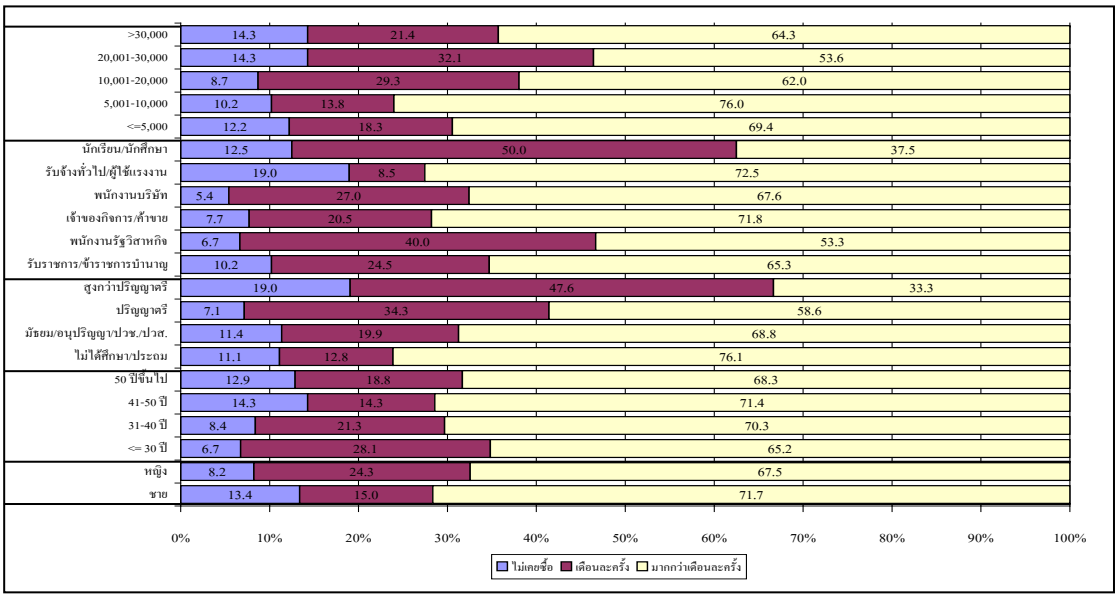

รูปที่ 4-28 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานบริษัท กลุ่มนักเรียน นักศึกษา จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีรายได้ระหว่างต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน กลุ่มมีอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือเป็นผู้ใช้แรงงาน กลุ่มที่เป็นเจ้าของกิจการ มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป และมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ ไม่เคยซื้อหวยใต้ดินมากกว่า 65% ขณะที่กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-29

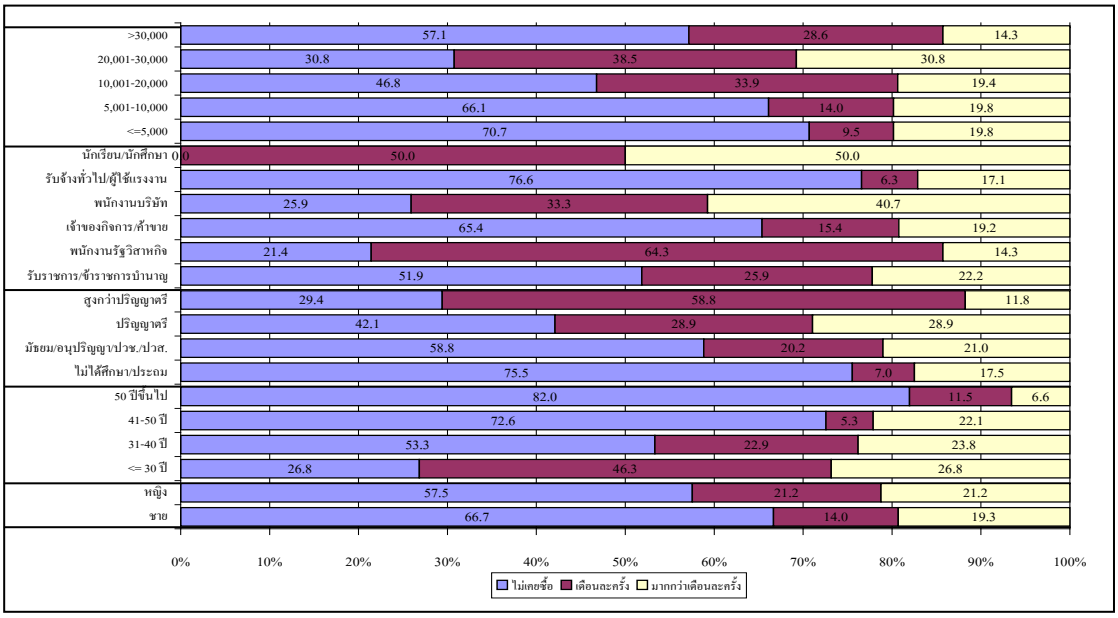

รูปที่ 4-29 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลง กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 5,000-30,000 บาทต่อเดือน กลุ่มรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ พนักงานบริษัท ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม ขณะที่กลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่มที่อายุ 50 ปีขึ้นไป มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-30

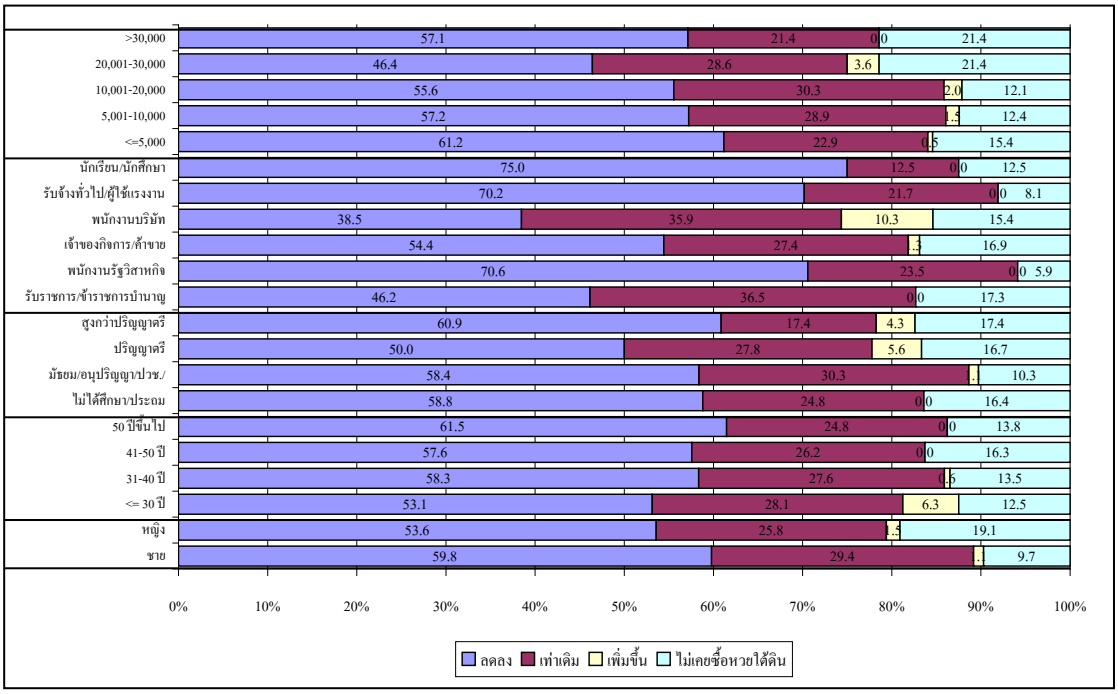

รูปที่ 4-30 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย/ หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย ต้องการถูกรางวัลแจ็คพอตจากหวยบนดิน และกลัวเจ้ามือเบี้ยว แต่ยังมีส่วนหนึ่ง ที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้ หวยใต้ดินมีความหลากหลายของราคา และสามารถใช้เครดิตซื้อได้

4.3.7 พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคใต้

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคใต้ จากการสำรวจประชาชน 266 คน ซึ่งข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงอยู่ในตารางที่ 4-15

ตารางที่ 4-15 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคใต้**

เพศ	ชาย 48.0% หญิง 52.0%			
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 39.1%	31-40 ปี 35.0%	41-50 ปี 20.4%	>50 ปี 12.8%
ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา 27.4%		มัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา/ปวส. 50.9%	
	ปริญญาตรี 20.8%		สูงกว่าปริญญาตรี 0.9%	
สถานภาพสมรส	โสด 39.4%		สมรส 60.6%	
อาชีพหลัก	รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ 6.7%		รัฐวิสาหกิจ 3.1%	
	เจ้าของกิจการ/ค้าขาย 36.9%		พนักงานบริษัท 24.4%	
	รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน 25.8%		นักเรียน/นักศึกษา 0.4%	
รายได้ต่อเดือน	ต่ำสุด 1,000 บาท	สูงสุด 500,000 บาท	เฉลี่ย 14,819.1 บาท	

ในแง่พฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมดังตารางที่ 4-16 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 35.4 นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 24.3 ซื้อหวยบนดินประเภทเลขท้าย 3 ตัว ซึ่งได้รับความนิยมรองลงมา

ส่วนรายจ่ายในการเสี่ยงโชคต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 507.7 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ 3.4 ทั้งนี้เงินที่ใช้ในการซื้อหวยและการเสี่ยงโชค โดยส่วนใหญ่จะมาจากเงินเดือน / ค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 97.3

สำหรับจำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน พบว่า ในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 56.7 มีการซื้อ 1 ครั้งต่อเดือน ในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.4 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน และในการซื้อหวยใต้ดิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.0 มีการซื้อมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 44.9 มีการซื้อ 1 ครั้งต่อเดือน และร้อยละ 3.1 ไม่เคยซื้อ

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหวยใต้ดินในงวดนี้จ่ายเฉลี่ยคนละ 260.0 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และจ่ายเฉลี่ยในงวดที่ผ่านมาคนละ 709.1 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 109.8 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)[8]

[8] ในที่นี้จากการสำรวจค่าเฉลี่ยของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินต่อคนต่อเดือน เฉพาะผู้ซื้อ 260.0 + 219.6 = 479.6 บาท และจากข้อมูลของสังศิต พิริยะรังสรรค์ (2544) ระบุว่า ร้อยละ 51 ของประชากรอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซื้อหวยใต้ดิน ประกอบกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2547 พบว่า ในเขตภาคใต้มีประชากรอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 6,485,155 คน ดังนั้นร้อยละ 51 ของประชากรอายุ

สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหวยบนดิน 2 ตัว กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อในงวดนี้ซื้อเฉลี่ย คนละ 196.1 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.6 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม) และส่วนในงวดที่ผ่านมาซื้อเฉลี่ยคนละ 187.5 บาท (คิดเป็นค่าเฉลี่ย 26.5 บาท จากกลุ่มตัวอย่างรวม)

ตารางที่ 4-16 พฤติกรรมการซื้อหวย**ในเขตภาคใต้**

ประเภทของการเสี่ยงโชค	สลากกินแบ่งรัฐบาล 35.4%	หวยบนดิน 2 ตัว 19.6%	
	หวยบนดิน 3 ตัว 24.3%	หวยใต้ดิน 18.4%	
	การเสี่ยงโชคอื่นๆ เช่น พนันบอล เล่นไพ่ 2.2%		
รายจ่ายในการซื้อหวยและเสี่ยงโชคต่อเดือน	ต่ำสุด 20 บาท	สูงสุด 10,000 บาท	เฉลี่ย 507.7 บาท
สัดส่วนรายจ่ายในการซื้อหวยต่อรายได้	3.4%		
ที่มาของเงินในการซื้อหวยและเสี่ยงโชค	เงินเดือน/ค่าจ้าง 97.3%	เงินออม 2.7%	
	เงินกู้/เครดิต 0.0%	รายได้พิเศษอื่นๆ 0.0%	
จำนวนครั้งของการซื้อหวยต่อเดือน			
1) สลากกินแบ่งรัฐบาล	ไม่เคยซื้อ 1.0%	เดือนละครั้ง 56.7%	มากกว่าเดือนละครั้ง 42.3%
2) หวยบนดิน 2 ตัวและ 3 ตัว	ไม่เคยซื้อ 2.5%	เดือนละครั้ง 48.1%	มากกว่าเดือนละครั้ง 49.4%
3) หวยใต้ดิน	ไม่เคยซื้อ 3.1%	เดือนละครั้ง 52.0%	มากกว่าเดือนละครั้ง 44.9%
จำนวนเงินซื้อหวยบนดิน 2 ตัว	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	26.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	28.6 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	187.5 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	196.1 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	
จำนวนเงินซื้อหวยใต้ดิน	งวดที่ผ่านมา	งวดนี้	
	36.1 บาท (เฉลี่ยรวม)	26.5 บาท (เฉลี่ยรวม)	
	219.6 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	260.0 บาท (เฉลี่ยเฉพาะผู้ที่ซื้อ)	

สำหรับพฤติกรรมการซื้อหวยของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาคใต้ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อหวยบนดินมากกว่าหวยประเภทอื่นๆ โดยกลุ่มนักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มที่ซื้อหวยบนดินมากที่สุด กลุ่มที่นิยมซื้อหวยใต้ดินมากกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่มีอาชีพใช้แรงงานหรือรับจ้างทั่วไป และมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ ส่วนกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญไม่นิยมเล่นหวยใต้ดิน ดังรูปที่ 4-31

มากกว่า 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 3,307,429 คน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการซื้อหวยใต้ดินรวมต่อเดือนเท่ากับ 3,307,429 คน x 479.6 บาท เท่ากับ 1,586,243,046.4 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 19,034,916,556.9 บาทต่อปี

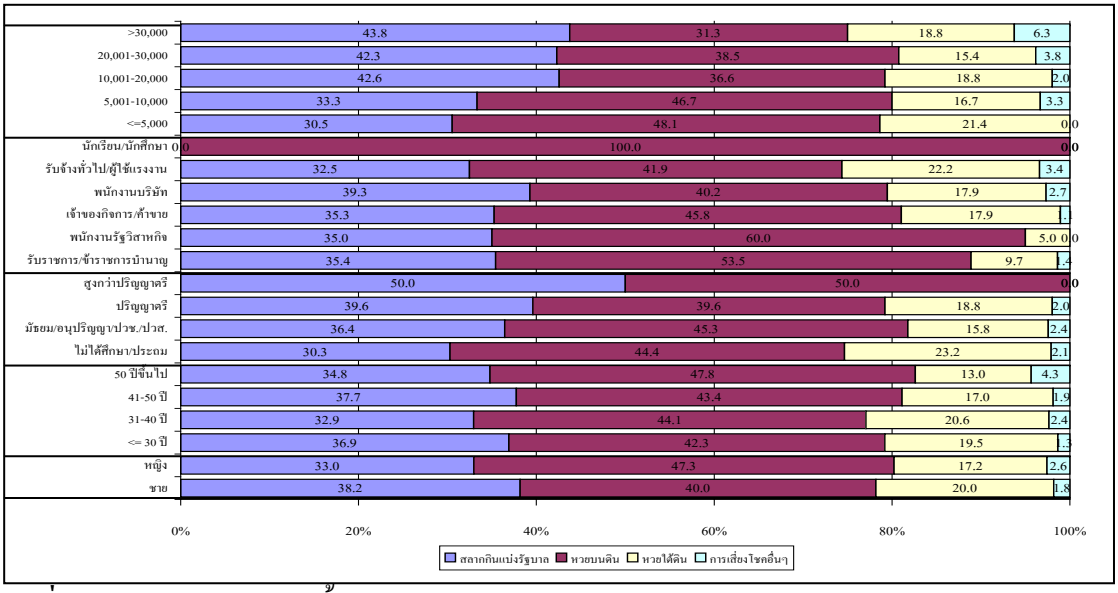

รูปที่ 4-31 ความนิยมในการซื้อหวยประเภทต่างๆ แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคใต้**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ และเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยม อนุปริญญา และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเดือนละครั้ง ขณะที่กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-32

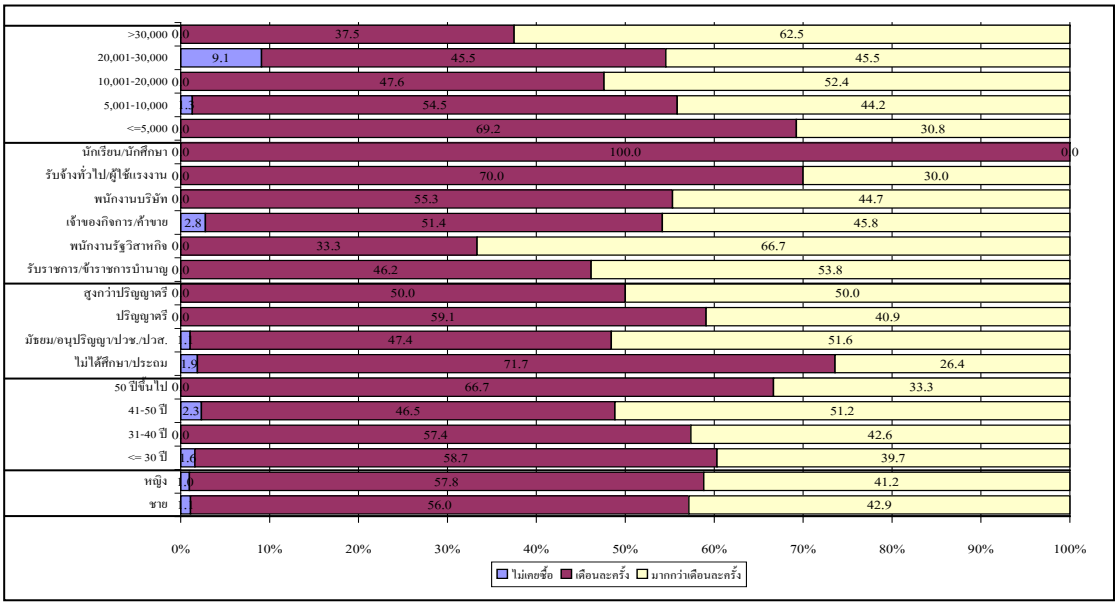

รูปที่ 4-32 จำนวนครั้งที่ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคใต้**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยบนดิน จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 30-50 ปี มีอาชีพเป็นเจ้าของกิจการหรือค้าขาย มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยม อนุปริญญา และมีรายได้ระหว่าง 5,001-20,000 บาทต่อเดือนและมากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน จะซื้อหวยบนดินมากกว่าเดือนละครั้ง กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีไม่เคยซื้อหวยบนดินถึง 50% และซื้อหวยบนดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-27

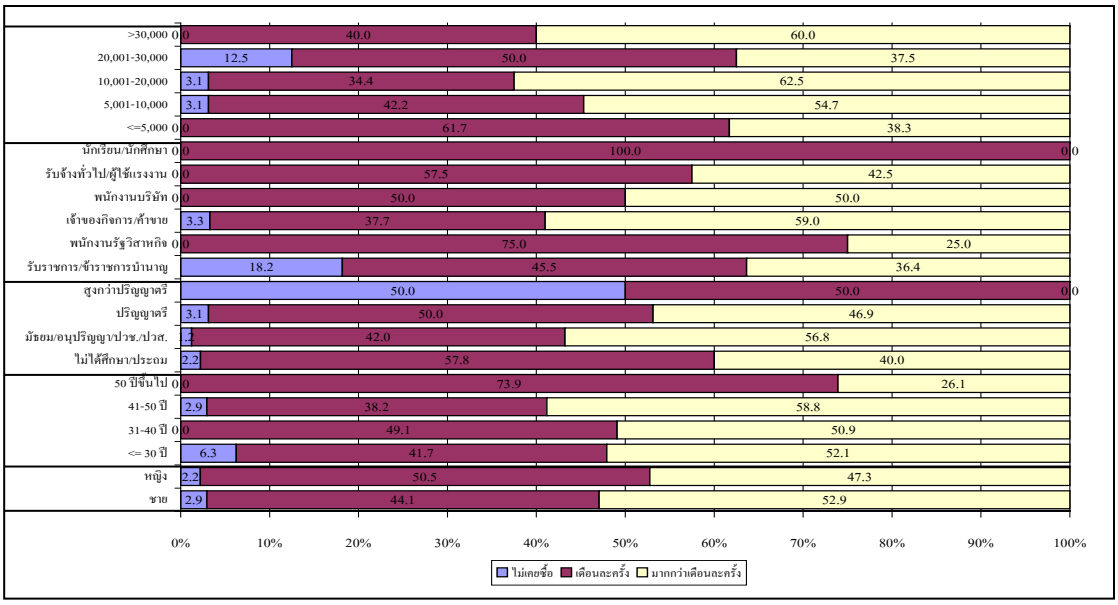

รูปที่ 4-33 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคใต้**

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ซื้อหวยประเภทต่างๆ สำหรับหวยใต้ดิน จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยม อนุปริญญา มีอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ และมีรายได้ระหว่าง 5,001-20,000 บาทต่อเดือน จะซื้อหวยใต้ดินมากกว่าเดือนละครั้ง ขณะที่กลุ่มกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ซื้อหวยใต้ดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังรูปที่ 4-34

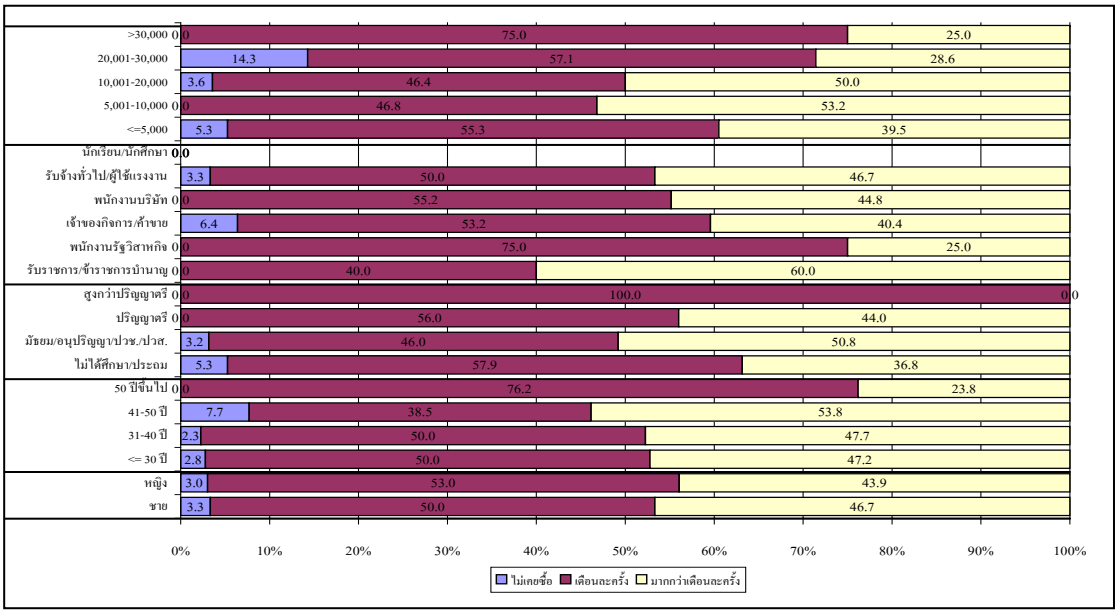

รูปที่ 4-34 จำนวนครั้งที่ซื้อหวยใต้ดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคใต้**

ในด้านการเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 30 มีการซื้อหวยใต้ดินลดลง กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือนและรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาทต่อเดือน กลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ยังมีการซื้อหวยในระดับเท่าเดิม กลุ่มรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีการซื้อหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 4-35

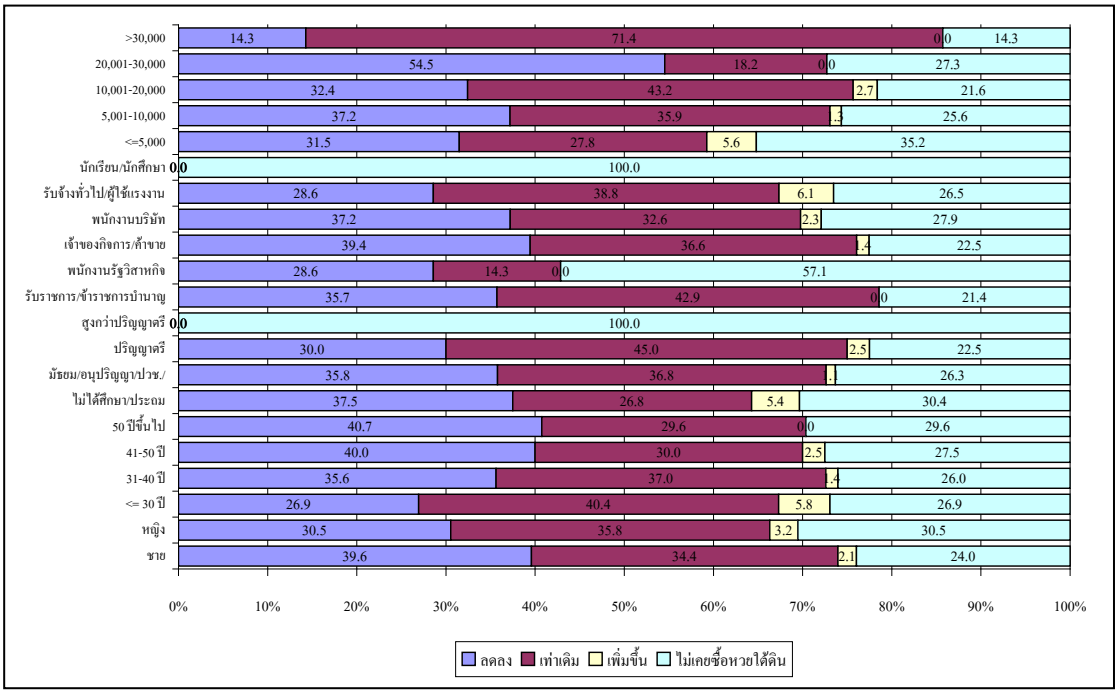

รูปที่ 4-35 การเปลี่ยนแปลงการซื้อหวยใต้ดินเมื่อมีหวยบนดิน แยกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง**ในเขตภาคใต้**

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อหวยใต้ดินลดลง เนื่องจากหวยใต้ดินไม่มีขาย/หาซื้อได้ยาก กลัวผิดกฎหมาย ต้องการถูกรางวัลแจ็คพอตจากหวยบนดิน และกลัวเจ้ามือเบี้ยว แต่ยังมีส่วนหนึ่ง ที่ยังคงซื้อหวยใต้ดินเท่าเดิมและเพิ่มขึ้น เหตุผลสำคัญคือยังคงสามารถหาซื้อหวยใต้ดินได้สะดวกกว่า หวยใต้ดินมีส่วนลดที่จูงใจ มีความหลากหลายด้านราคา และสามารถใช้เครดิตซื้อได้

4.4 ผลการทดสอบแบบจำลองทฤษฎีการเสพติด

ในส่วนนี้จะเป็นการทดสอบทฤษฎีการเสพติด เพื่อพิสูจน์ว่าผู้บริโภคหวยใต้ดิน หวยบนดินมีพฤติกรรมแบบการติดการพนันหรือไม่ และติดในลักษณะสมเหตุสมผล (Rational Addiction) ตามทฤษฎีของ Becker & Murphy หรือติดแบบตาบอด (Myopic Addiction) การทดสอบจะใช้วิธีประมาณการสมการถดถอย โดยสมการที่จะประมาณการมีพื้นฐานมาจากสมการที่ (4) นั่นคือ สำหรับการเสพติดแบบสมเหตุสมผล การบริโภคในช่วงเวลาปัจจุบันจะขึ้นกับการบริโภคในช่วงเวลาที่ผ่านมา การบริโภคในช่วงเวลาหน้า ราคา และตัวแปรอื่นๆ ขณะที่การเสพติดแบบตาบอด การบริโภคในปัจจุบันจะขึ้นกับการบริโภคในอดีต และตัวแปรอื่นๆ เท่านั้น ไม่ขึ้นกับการบริโภคในอนาคต สมการที่ใช้ในการประมาณการ เป็นดังนี้

Myopic: $C_t = a_0 + a_1 C_{t-1} + a_2 P_t + a_3 Y_t + u_t$ …(6)

Rational: $C_t = b_0 + b_1 C_{t-1} + b_2 C_{t+1} + b_3 P_t + b_4 Y_t + v_t$ …(7)

โดยที่ $a_0, a_1, a_2, a_3, b_0, b_1, b_2, b_3, b_4$ เป็นค่าสัมประสิทธิ์

Y_t = รายได้ในระยะเวลาปัจจุบันของผู้บริโภค

u_t, v_t = ความคลาดเคลื่อน

สมมติฐานตามทฤษฎี คือ ค่าสัมประสิทธิ์ a_1, a_3, b_1, b_2, b_4 มีค่าเป็นบวก ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ a_2 และ b_3 มีค่าเป็นลบ

ในการประมาณการสมการที่ (6) และ (7) นั้นจะทำโดยใช้ข้อมูลส่วนแรกเป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา ซึ่งมีเฉพาะของหวยบนดิน ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลภาคตัดขวางที่ได้มาจากการสำรวจภาคสนาม ซึ่งมีทั้งหวยบนดินและหวยใต้ดิน

4.4.1 ผลการประมาณการโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีอยู่เป็นข้อมูลมูลค่ายอดจำหน่ายรวมกันของสลากทั้งเลขท้าย 2 ตัว 3 ตัว เป็นรายงวด 16 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2549 รวม 63 งวด โดยที่ไม่มีข้อมูลจำนวนสลากที่ขายได้ในแต่ละประเภท ดังนั้นก่อนที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูล สำหรับตัวแปร C_t, C_{t-1} และ C_{t+1} ได้พยายามปรับให้เป็นจำนวนฉบับที่ขายได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาตามความเป็นจริงแล้ว หวยบนดินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีทั้งแบบเลขท้าย 2 ตัว 3 ตัว และมีราคาให้เลือกซื้อ 3 ราคา ดังนั้นสลากเลขท้ายที่นำออกมาจำหน่ายแต่ละชนิดเหล่านี้มีลักษณะต่างกันทั้งราคาและมูลค่าเงินรางวัลที่คาดว่าจะได้รับ ในที่นี่จึงเลือกประมาณการเฉพาะสมการเลขท้าย 2 ตัว เพราะเป็นสินค้าที่มียอดจำหน่ายมากที่สุด จากสัดส่วนยอดขายสลากงวดใน

วันที่ 2 พฤษภาคม 2549[9] ยอดขายฉลาก 2 ตัว คิดเป็นร้อยละ 87.3 ขณะที่ยอดขายสลาก 3 ตัว เป็นเพียงแค่ร้อยละ 12.7 ของยอดขายรวม ในแง่ชนิดของราคาจากรายงานประจำปี 2547 ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่าในปี 2547 สำนักงานฯ พิมพ์สลาก 2 ตัว 3 ตัว รวมทั้งสิ้นกว่า 1,369 ล้านใบ แบ่งเป็นสลากราคา 20 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.15 ราคา 50 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.12 และราคา 100 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.73 ในที่นี้จึงเลือกวิเคราะห์เฉพาะสลากเลขท้าย 2 ตัว แบบราคา 20 บาท

ในการคำนวณหาจำนวนฉบับที่ขายได้ของสลากเลขท้าย 2 ตัว ชนิดราคา 20 บาทในแต่ละงวด จากข้อมูลมูลค่ายอดจำหน่ายรวมของหวยบนดินทุกชนิดที่มีอยู่ จะใช้ตัวเลขร้อยละข้างต้นมาคำนวณดังนี้

จำนวนสลากเลขท้าย 2 ตัวราคา 20 บาท งวดที่ t (C_t) = มูลค่ายอดจำหน่ายรวมทุกชนิด x 0.873 x 0.7115

สำหรับตัวแปร P_t ซึ่งเป็นราคาของสินค้าที่กำลังพิจารณานั้นมีปัญหา เนื่องจากสลากเลขท้าย 2 ตัว 3 ตัว ทุกงวดมีราคาคงที่ คือ มีราคา 3 แบบ ได้แก่ 20 บาท 50 บาทและ 100 บาท ในการแก้ปัญหาเรื่องนี้จากการศึกษาที่ผ่านมาโดยเฉพาะของ Farrell, Morgenroth และ Walker (1999) ซึ่งศึกษาลักษณะการเสพติดของผู้บริโภคล็อตเตอรี่ในประเทศอังกฤษ ได้พบปัญหาราคาคงที่เช่นเดียวกัน เนื่องจากล็อตเตอรี่ในประเทศอังกฤษ มีราคาคงที่ที่ใบละ 1 ปอนด์ พวกเขาแก้ปัญหาโดยการใช้ “ราคาคาดคะเน” (Expected Price) แทน โดยให้เหตุผลว่าในการซื้อล็อตเตอรี่แต่ละครั้งนั้น ผู้ซื้อจะคาดการณ์ว่าเขาอาจจะถูกรางวัล ดังนั้นถึงแม้ล็อตเตอรี่จะมีราคาตามหน้าตั๋วใบละ 1 ปอนด์ก็ตาม แต่ผู้ซื้อจะคาดการณ์มูลค่าที่คาดหวัง (Expected Value) ของการซื้อล็อตเตอรี่แต่ละครั้งไว้ มูลค่าที่คาดหวัง (V) จะมีค่าเท่ากับความน่าจะเป็นที่คาดว่าจะถูกรางวัลคูณกับรางวัลที่คาดว่าจะได้รับ ราคาที่คาดคะเนของล็อตเตอรี่ในประเทศอังกฤษแต่ละใบจึงมีค่าเท่ากับ 1-V

ในการศึกษานี้ได้นำเอาตัวแปรมูลค่าที่คาดคะเนตามวิธีของ Farrell, Morgenroth และ Walker มาใช้ในการปรับราคาที่คงที่ของสลากเลขท้าย 2 ตัว แบบราคา 20 บาท เพื่อหาราคาที่คาดคะเนของสลากชนิดดังกล่าวดังนี้

มูลค่าที่คาดคะเน (Expected Value: V) =(ความเป็นไปได้ที่จะถูกเลขท้าย 2 ตัว x รางวัลที่จะได้ถ้าถูก 2 ตัว) ของสลากเลขท้ายแบบ 2 ตัว / 20บาท + (ความเป็นไปได้ที่จะถูกแจ๊คพอต x มูลค่าแจ๊คพอต x 0.25[10])

$$= \left(\frac{1}{10^2} x 1{,}300\right) + \left(\frac{1}{10^8} x 0.25\right) \text{x รางวัลแจ๊คพอต } (J_t)$$

$$= 13 + \frac{0.25}{10^8} x J_t$$

[9] จากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 3 พฤษภาคม 2549

[10] ในการซื้อสลาก 20 บาท ถ้าถูกรางวัลแจ๊คพอตจะได้รับเงินจำนวนร้อยละ 25 ของเงินรางวัลแจ๊คพอต

ราคาคาดคะเน (Expected Price) ของสลากแบบ 2 ตัว ราคา 20 บาท = $20-13-\frac{0.25}{10^8}xJ_t = 27-\frac{0.25}{10^8}xJ_t$

สำหรับข้อมูลมูลค่าแจ็คพอตในแต่ละงวด ได้ข้อมูลจากการรวบรวมจากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีการรายงานข้อมูลในแต่ละงวดของการออกรางวัล

Farrell, Morgenroth และ Walker ได้ใช้สัมประสิทธิ์ของราคาที่ได้จากการประมาณการตามสมการที่ (4) คือค่า θ_1 มาใช้ในการคำนวณค่าความยืดหยุ่นต่อราคาในระยะสั้นและระยะยาวดังนี้

$$E_{SR} = \theta_1\left(\frac{1-\bar{V}}{\bar{C}}\right) = \theta_1\left(\frac{\bar{P}}{\bar{C}}\right) \qquad \ldots(8)$$

$$E_{LR} = \left(\frac{\theta_1}{1-\theta_1}\right)\left(\frac{1-\bar{V}}{\bar{C}}\right) = \left(\frac{\theta_1}{1-\theta_1}\right)\left(\frac{\bar{P}}{\bar{C}}\right) \qquad \ldots(9)$$

โดยทฤษฎีการเสพติดแบบสมเหตุสมผลของ Becker & Murphy ได้พิสูจน์ไว้ว่าถ้าผู้บริโภคมีพฤติกรรมการเสพติดแบบสมเหตุสมผล ความยืดหยุ่นในระยะยาวจะมีค่ามากกว่าความยืดหยุ่นในระยะสั้น[11]

ในการประมาณการโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลานี้ มีข้อจำกัดด้านรายได้ของผู้บริโภค ซึ่งไม่มีข้อมูลเป็นรายครึ่งเดือน จึงไม่ได้ใช้ตัวแปรรายได้ (Y_t) ในการประมาณการตามสมการที่ (6) และ (7) นอกจากนี้ข้อมูลมูลค่ายอดจำหน่ายสลากที่มีอยู่นี้เป็นข้อมูลรายจังหวัด สามารถนำมาประมาณการแยกเป็นรายภาค เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบพฤติกรรมการเสพติดเป็นรายภาคได้

ผลการประมาณการโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาจากตารางที่ 4-17 และ 4-18 แสดงผลการประมาณการการบริโภคหวยบนดิน (สลากเลขท้าย 2 ตัว ราคา 20 บาท) ทั่วราชอาณาจักร และเปรียบเทียบเป็นรายภาค โดยตารางที่ 4-17 เป็นแบบจำลองการเสพติดแบบตาบอด และตารางที่ 4-18 เป็นแบบจำลองการเสพติดแบบสมเหตุสมผล[12] เนื่องจากสมการประมาณการในรูป log-linear ให้ผลประมาณการที่ดีกว่าสมการ linear จึงใช้สมการในรูปแบบ log-linear

[11] ดูใน Becker, Grossman, Murphy (1994)

[12] เนื่องจากแบบจำลองมีลักษณะเป็น autoregressive model ทำให้เกิดปัญหา serial correlation ในที่นี้แก้ปัญหาโดยใช้ AR(1)

เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 2 ตาราง จะเห็นได้ว่าตารางที่ 4-18 ซึ่งเป็นแบบจำลองการเสพติดแบบสมเหตุสมผล ให้ผลประมาณการที่ดีกว่า โดยมีค่า R^2 ที่สูงกว่าในทุกสมการ

ในทุกสมการของตารางที่ 4-17 และ 4-18 จะเห็นได้ว่าสัมประสิทธิ์ของ (C_{t-1}) มีเครื่องหมายเป็นบวกถูกต้องตามสมมติฐาน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงว่าการบริโภคหวยบนดินมีลักษณะของการเสพติด อย่างไรก็ตามเนื่องจากตารางที่ 4-18 ให้ผลประมาณการที่ดีกว่าตารางที่ 4-17 แสดงว่าการติดหวยบนดินของคนไทยมีลักษณะเป็นการติดแบบสมเหตุสมผลมากกว่าจะเป็นแบบตาบอด โดยสัมประสิทธิ์ของ (C_{t+1}) ทั้งของทั่วราชอาณาจักรและรายภาคมีเครื่องหมายเป็นบวก ถูกต้องตามสมมติฐาน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับตัวแปรราคา (P_t) นั้น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์มีเครื่องถูกต้องตามสมมติฐานเกือบทั้งหมด (ยกเว้นสมการที่ 1.5) อย่างไรก็ตาม ค่าสัมประสิทธิ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทั้งนี้สาเหตุน่าจะเกิดจากข้อจำกัดของข้อมูล เนื่องจาก (ไม่มีข้อมูลความน่าจะเป็น (Probability)) ที่คาดคะเนของการถูกรางวัลในแต่ละงวด ทำให้ราคาที่คาดคะเนในแต่ละงวดขึ้นอยู่กับรางวัลแจ็คพอตเพียงตัวเดียว ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือความผันผวนไม่มากพอในแต่ละงวด

เมื่อพิจารณาสมการการบริโภคหวยบนดินแบบทั่วราชอาณาจักร (สมการที่ 18.1) ค่าสัมประสิทธิ์ของ log C_{t-1} มีค่าเท่ากับ 0.9546 หมายความว่าปริมาณการซื้อหวยบนดินในงวดนี้ ขึ้นอยู่กับปริมาณการซื้อในงวดที่ผ่านมาในทิศทางเดียวกัน โดยถ้าในงวดที่ผ่านมาซื้อเพิ่มขึ้น 1% ส่งผลให้งวดนี้จะซื้อเพิ่มขึ้น 0.95%

สำหรับการพิจารณาเปรียบเทียบค่าความยืดหยุ่นต่อราคาระหว่างระยะสั้นและระยะยาวไม่สามารถทำได้เพราะค่าสัมประสิทธิ์ของราคา หรือค่าความยืดหยุ่นต่อราคาที่ได้จากการประมาณการไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสมการการซื้อหวยบนดินเป็นรายภาค จากตารางที่ 4-18 พบว่า สมการประมาณการของภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ค่า R^2 ที่สูงเกินกว่า 0.80 ขณะที่สมการของกรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด และภาคใต้ ในสมการที่ 1.1 และ 1.5 มีค่า R^2 เพียง 0.70 อย่างไรก็ตามดังที่กล่าวมาแล้ว สัมประสิทธิ์ของ C_{t-1} ทุกภาคมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 แสดงถึงการติดหวยบนดินในทุกภาค และค่าสัมประสิทธิ์ที่สูงสุดเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (0.5178) รองลงมาเป็นภาคกลาง (0.5133) และภาคเหนือ (0.5109) ส่วนกรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัดมีความรุนแรงของการติดต่ำสุด (0.5005)

ตารางที่ 4-17 ผลการประมาณการ**แบบจำลอง Myopic Addiction** โดยข้อมูลอนุกรมเวลา

ตัวแปรตาม	ค่าคงที่	LOG(C_{t-1})	LOG(P_t)	R^2	D.W. stat
1. ทั่วราชอาณาจักร					
ปริมาณการซื้อหวยบนดิน (ฉบับ)	3.0405 (1.4606)	0.9546 (23.5190)**	-1.1560 (-1.0436)	0.8586	1.8624
1.1 กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด[1/]					
ปริมาณการซื้อหวยบนดิน (ฉบับ)	7.8948 (1.3080)	0.8117 (9.8530)**	-2.4476 (-0.7635)	0.4576	2.1618
1.2 ภาคเหนือ					
ปริมาณการซื้อหวยบนดิน (ฉบับ)	3.1776 (1.8262)	0.8694 (15.7661)**	-0.5839 (-0.6751)	0.7340	1.7830
1.3 ภาคกลาง					
ปริมาณการซื้อหวยบนดิน (ฉบับ)	2.6924 (1.4231)	0.9540 (22.5044)**	-1.0067 (-0.9908)	0.8631	1.8341
1.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
ปริมาณการซื้อหวยบนดิน (ฉบับ)	2.0293 (0.6994)	0.9602 (17.7197)**	-0.7131 (-0.4597)	0.8303	1.9460
1.5 ภาคใต้					
ปริมาณการซื้อหวยบนดิน (ฉบับ)	2.4925 (0.9275)	0.7832 (9.1804)**	0.3504 (0.2696)	0.3475	1.9450

[1/] นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าสถิติ t-Statistic

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 5 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95

ตารางที่ 4-18 ผลการประมาณการ**แบบจำลอง Rational Addiction** โดยข้อมูลอนุกรมเวลา

ตัวแปรตาม	ค่าคงที่	LOG(C_{t-1})	LOG(C_{t+1})	LOG(P_t)	R^2	D.W. stat
1. ทั่วราชอาณาจักร						
ปริมาณการซื้อ	0.9537	0.5109	0.5030	-0.6267	0.9412	2.3919
หวยบนดิน (ฉบับ)	(0.8012)	(10.3478)**	(9.9135)**	(-1.0319)		
1.1 กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด						
ปริมาณการซื้อ	2.0400	0.5005	0.4901	-0.9813	0.6590	2.6334
หวยบนดิน (ฉบับ)	(0.4401)	(5.8336)**	(5.6454)**	(-0.4113)		
1.2 ภาคเหนือ						
ปริมาณการซื้อ	0.6896	0.5109	0.5215	-0.6254	0.8993	2.2223
หวยบนดิน (ฉบับ)	(0.7245)	(11.9089)**	(10.5940)**	(-1.4100)		
1.3 ภาคกลาง						
ปริมาณการซื้อ	0.9611	0.5133	0.5044	-0.6511	0.9469	2.2414
หวยบนดิน (ฉบับ)	(0.9511)	(11.1394)**	(10.6398)**	(-1.2516)		
1.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ						
ปริมาณการซื้อ	0.3537	0.5178	0.5031	-0.3615	0.9225	2.4592
หวยบนดิน (ฉบับ)	(0.2094)	(8.4150)**	(8.7231)**	(-0.4186)		
1.5 ภาคใต้						
ปริมาณการซื้อ	0.6415	0.5100	0.5193	-0.5575	0.6559	2.6614
หวยบนดิน (ฉบับ)	(0.3455)	(7.4630)**	(7.4311)**	(-0.6261)		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าสถิติ t-Statistic

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 5 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95

4.4.2 ผลการประมาณการโดยข้อมูลภาคตัดขวาง

การทดสอบทฤษฎีการเสพติดแบบสมเหตุสมผล โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาดังกล่าวแล้วใน 4.4.1 นั้น มีความจำกัดด้านข้อมูลหลายประการ ได้แก่ การที่ไม่สามารถหาข้อมูลรายได้ของผู้บริโภค (Y_t) เป็นรายงวด (ครึ่งเดือน) ได้ และการที่ราคาที่คาดคะเนจะขึ้นอยู่กับมูลค่าแจ็คพอตเท่านั้น เนื่องจากไม่มีข้อมูลของความเป็นไปได้ที่คาดคะเน (Expected Probability) ของแต่ละงวด ข้อจำกัดเหล่านี้ถูกแก้ปัญหาไปโดยการใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม ที่มีคำถามเกี่ยวกับรายได้ของผู้บริโภค (Y_t) มูลค่าที่ซื้อหวยในงวดนี้ (C_t) และงวดที่ผ่านมา (C_{t-1}) รวมทั้งความน่าจะเป็นที่คาดว่าจะถูกรางวัล รวมทั้งรางวัลที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งสามารถนำมาคำนวณค่า V_t และค่า P_t ได้ ทำให้สามารถประมาณการสมการทั้งของหวยบนดินและหวยใต้ดิน รวมทั้งยังสามารถพิจารณาผลการทดแทน หรือการเป็นสินค้าประกอบกันของหวยทั้งสองชนิดได้ โดยการเพิ่มราคาหรือปริมาณการบริโภคของหวยอีกชนิดหนึ่งเข้าเป็นตัวแปรตามในการประมาณการ

ผลการประมาณการจากตารางที่ 4-19 แสดงผลการประมาณการการบริโภคหวยบนดินและหวยใต้ดิน สมการที่ 1.1 ซึ่งเป็นสมการของหวยบนดินนั้น ตัวแปรตาม (C_t) เป็นรายจ่ายเพื่อซื้อหวยบนดิน (แบบ เลขท้าย 2 ตัว) โดยที่ตัวแปรอิสระเป็นรายจ่ายซื้อหวยบนดินในงวดที่ผ่านมา (C_{t-1}) ราคาที่คาดคะเนของหวยบนดิน (PT) รายได้ของผู้ซื้อ (Y) และรายจ่ายในการซื้อหวยใต้ดินในงวดเดียวกัน (CU) สมการประมาณการให้ค่า $R^2 = 0.8070$ สัมประสิทธิ์ทุกตัวให้เครื่องหมายที่ถูกต้อง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยกเว้นสัมประสิทธิ์ของราคา (PT) ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้มีค่าเท่ากับ 0.0262 หมายความว่าถ้ารายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท จะมีการซื้อหวยบนดินเพิ่มขึ้น 0.0262 บาท เมื่อคิดเป็นค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้มีค่าสูงถึง 0.1618

สำหรับสัมประสิทธิ์ของราคา (PT) มีค่าเท่ากับ 0.000013 เมื่อคิดเป็นค่าความยืดหยุ่นต่อราคามีค่าเท่ากับ -0.0008 ซึ่งเป็นค่าความยืดหยุ่นที่ต่ำ แสดงลักษณะการเป็นสินค้าเสพติดของหวยบนดิน ที่แม้ว่าราคาจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ผู้บริโภคจะซื้อลดลงแค่ร้อยละ 0.0008 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของรายจ่ายซื้อหวยบนดินงวดที่ผ่านมา (C_{t-1}) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.2571 เมื่อคำนวณค่าความยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ 0.0067

สมการที่ 1.2 เป็นสมการประมาณการการซื้อหวยใต้ดินนั้น ตัวแปรตาม (CU_t) เป็นรายจ่ายเพื่อซื้อหวยใต้ดินงวดนี้ โดยที่ตัวแปรอิสระเป็นรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินในงวดที่ผ่านมา (CU_{t-1}) ราคาที่คาดคะเนของหวยใต้ดิน (PU) รายได้ของผู้ซื้อ (Y) และรายจ่ายในการซื้อหวยบนดินรวมในงวดเดียวกัน (CT) สมการประมาณการให้ค่า $R^2 = 0.4893$ สัมประสิทธิ์ทุกตัวให้เครื่องหมายที่ถูกต้อง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยกเว้นรายจ่ายซื้อหวยบนดินรวมที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์ของรายจ่ายซื้อหวยใต้ดินงวดที่ผ่านมา (CU_{t-1}) มีค่าเท่ากับ 0.3237 เมื่อคำนวณค่าความยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ 0.4062 ซึ่งเป็นค่าที่สูงมาก และก็ยังสูงกว่าหวยบนดิน ซึ่งแสดงว่าผู้บริโภคติดทั้งหวยใต้ดินและหวยบนดิน สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ของราคา (PU) มีค่าเท่ากับ -0.0003 เมื่อคิดเป็นค่าความยืดหยุ่นต่อราคา มีค่าเท่ากับ -0.0509 ซึ่งเป็นค่าความยืดหยุ่นที่ต่ำ แต่ยังมากกว่าหวยบนดิน ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของรายจ่ายซื้อหวยบนดินรวม (CT) พบว่ามีค่าเท่ากับ -0.0001 เมื่อคำนวณค่าความยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ -0.0030 แสดงว่าหวยบนดินเป็นสินค้าที่สามารถทดแทนหวยใต้ดินได้

ตารางที่ 4-19 ผลการประมาณการสมการหวยบนดิน – หวยใต้ดิน โดยข้อมูลภาคตัดขวาง

1.1 หวยบนดิน (2 ตัว)						
ตัวแปรตาม	**ค่าคงที่**	**C_{t-1}**	**PT**	**Y**	**CU**	**R^2**
รายจ่ายเพื่อการซื้อหวยบนดิน	96.4591 (1.8380)	0.2571 (19.0905)**	0.000013 (0.7461)	0.0262 (47.7012)**	-0.8548 (-12.1493)**	0.8070
ค่าความยืดหยุ่น		0.0067	-0.0008	0.1618	-0.0205	
1.2 หวยใต้ดิน						
ตัวแปรตาม	**ค่าคงที่**	**CU_{t-1}**	**PU**	**Y**	**CT**	**R^2**
รายจ่ายเพื่อการซื้อหวยใต้ดิน	-8.2625 (-1.4491)	0.3237 (28.1614)**	-0.0003 (-6.0047)**	0.0003 (17.2734)**	-0.0001 (-0.3925)	0.4893
ค่าความยืดหยุ่น		0.4062	-0.0509	0.0841	-0.0030	

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าสถิติ t-Statistic

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 5 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95